

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

***«Організація і методика фінансового аналізу ризику банкрутства
сільськогосподарського підприємства»***

Студентки 2 курсу, 7м групи
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
спеціалізації «Фінансова
аналітика»

Гуравської
Наталії
Олександрівни

Науковий керівник
к.е.н., доцент кафедри
фінансового аналізу та аудиту

Барабаш
Наталія
Степанівна

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор кафедри
фінансового аналізу та аудиту

Гордополов
Володимир
Юрійович

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра фінансового аналізу та аудиту

Освітній ступінь «магістр»,
спеціальність 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізація «Фінансова
аналітика»

Затверджую

Зав. кафедри _____
« ____ » _____ 2019 р

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентові

Гуравській Наталії Олександрівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Організація та методика фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства» (за матеріалами СТОВ «ЗЛАГОДА»)

Затверджена наказом ректора від 27 грудня 2019 р. № 4487

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 02 листопада 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: на основі вивчення спеціальної економічної літератури, стану діагностики ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства розробити напрями його удосконалення

Об'єкт дослідження є процес фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства

Предмет дослідження - методика та організація фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства

4. Перелік графічного матеріалу : Діаграми і графіки динаміки основних показників, що характеризують діяльність СТОВ «ЗЛАГОДА»

5. Консультант по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1-3	Барабаш Н.С.		

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Вступ (актуальність теми, гіпотеза наукового дослідження, мета і завдання роботи, методика дослідження).

Розділ 1. Теоретичні основи фінансового аналізу ризику банкрутства суб'єкта господарювання

- 1.1. Економічна характеристика банкрутства суб'єкта господарювання
- 1.2. Фінансовий аналіз в системі управління фінансовим станом сільськогосподарського підприємства

Розділ 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства

- 2.1. Характеристика інформаційного забезпечення фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства
- 2.2. Організаційно-інформаційна модель фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства

Розділ 3. Фінансовий аналіз ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства в умовах використання сучасних інформаційних технологій

3.1 Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства

3.2. Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання в умовах використання сучасних інформаційних технологій

3.3. Методика фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства.

3.4. Оцінка можливостей протидії ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства.

Висновки і пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

7. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускного кваліфікаційного проекту(роботи)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання	17.02.2020	17.02.2020
2	Написання вступу і розділу 1	30.04.2020	30.04.2020
3	Написання розділу 2	25.06.2020	25.06.2020
4	Написання розділу 3	10.10.2020	10.10.2020
5	Написання висновків та пропозицій	10.11.2020	10.11.2020
6	Оформлення та представлення роботи на кафедрі	02.11.2020	02.11.2020

8. Дата видачі завдання 30 грудня 2019 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

Н. С. Барабаш

10. Гарант освітньої програми

В. Ю. Гордополов

11. Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

Н. О. Гуравська

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Вирішення питань удосконалення організаційно-методологічних засад діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання потребує комплексних підходів до організації та методології аналізу із урахуванням особливостей сільськогосподарського підприємства, на матеріалах яких виконується робота. Вивчення нормативно-правової бази та спеціальної літератури, проведене автором, дозволяє дійти висновку про недостатній рівень теоретичної розробки даної проблеми. Наслідком є недоліки в організації та методології аналізу можливого банкрутства суб'єкта господарювання. Дослідження фактичного стану аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства потребує комплексних підходів до його організації та методики і підтверджує недосконалість його організації та методичного забезпечення, що негативно впливає на формування інформаційної бази.

Підвищення рівня діагностики ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства пов'язане з використанням прогресивних технологій обробки економічної інформації, впровадженням системних підходів до побудови фінансового аналізу в системі управління підприємством, застосуванням

сучасних методів організації та інформаційного забезпечення аналітичного процесу. Саме ці чинники досліджує автор як передумови удосконалення діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінки можливостей його протидії.

Структура даної роботи дозволяє достатньо розкрити зміст проведеного дослідження.

Випускна кваліфікаційна робота виконана на достатньому теоретичному рівні із застосуванням сучасних методів обробки економічної інформації, характеризується комплексністю вирішення поставлених питань діагностики ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінки можливостей його протидії

Пропозиції, розроблені за результатами дослідження, мають практичне значення.

Випускна кваліфікаційна робота Гуравської Н.О. на тему «Організація та методика фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства» (за матеріалами СТОВ «ЗЛАГОДА») заслуговує на високу оцінку і може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

Н. С. Барабаш

Відмітка про попередній захист _____

(ПІБ, підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Гуравської Н. О. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри

К. О. Назарова

« _____ » 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи фінансового аналізу ризику банкрутства суб'єкта господарювання	
1.1 Економічна характеристика банкрутства суб'єкта господарювання	10
1.2 Фінансовий аналіз в системі управління фінансовим станом сільськогосподарського підприємства	14
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства	
2.1 Характеристика інформаційного забезпечення фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства	19
2.2 Організаційно-інформаційна модель фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства	23
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3. Фінансовий аналіз ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства в умовах використання сучасних інформаційних технологій	
3.1 Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства	32
3.2 Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання в умовах використання сучасних інформаційних технологій	36
3.3. Методика фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства.	40
3.4 Оцінка можливостей протидії ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства.	49
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	57
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Ефективне управління підприємством багато в чому залежить від уміння визначати кризові ситуації, основним і необхідним елементом якого є діагностика діяльності. Даний процес має на меті поліпшення фінансового стану підприємства і генерування заходів для подальшого запобігання. Підприємства часто діють в умовах нестабільної кон'юнктури ринку, що показує про їх високу схильність до ризиків. Одним з найважливіших ризиків є ризик фінансової неспроможності. Стабільність підприємств впливає на добробут економіки через створення національного доходу та валового національного продукту. Простежуючи тенденцію останніх років в Україні, можна говорити про те, що економіка частково інтегрована в світову економічну систему та переживає процеси трансформації. Звідси випливає, що є висока залежність діяльності підприємств від процесів, які не піддаються управлінню та контролю.

Упродовж 2013–2016 рр. національна промисловість перебувала у стані занепаду. Лише з 2017 р. сукупний фінансовий результат галузевих підприємств стає позитивним (72,1 млрд грн). Проте окремі види промислової діяльності залишаються збитковими (зокрема, металургійне виробництво і машинобудування) [15].

Так в Україні, щороку кількість збанкрутілих підприємств зростає у 2016 – 1385, підприємств у - 2017 року становила 1242 [16]. Відповідно, значна кількість банкрутств в Україні, що спостерігається в даний час, визначає теоретичний і практичний науковий інтерес до питань діагностики причин виникнення та усунення кризи в управлінні підприємством.

Проблема банкрутства є однією з основоположних чинників, які не дають динамічно розвиватися підприємствам. У зв'язку з цим, вивчення і модернізація управління фінансовими ризиками господарюючих суб'єктів має науково-практичний інтерес, який впливає на реальний сектор національної економіки. На сьогоднішній день існує безліч способів розпізнавання ризиків, але результати найчастіше не відповідають реальності. Звідси випливає, що актуальним

напрямок дослідження буде вдосконалення методології аналізу ризиками банкрутства через використання машинного навчання.

Вивченням питання ризику банкрутства займались велика кількість вітчизняних та зарубіжних науковців як: А. М Штангрет, Е. Альтман, Р. Ліс, А. Таффлер, Г. Спрингейт, О. П. Зайцева, О. В. Гук, С. М. Іванюта, І. Н. Карпунь, Н. І. Коломієць, В.О. Подольська, О. М. Скібіцький, О. О. Терещенко, Є. В. Мних, Н. С. Барабаш, В. Ю. Гордополов та багато інших досліджували питання прогнозування та визначення ймовірності банкрутства підприємства.

Метою написання випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень і основних прийомів аналізу ймовірності банкрутства на основі вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду і практики.

Поставлена мета передбачає вирішення наступних завдань.

Завдання дослідження:

- розкриття економічної сутності банкрутства підприємства та факторів, які на це впливають;
- дослідити організаційно-інформаційну модель фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства;
- провести нормативно-правовий аналіз нормативної бази з банкрутства підприємства;
- провести аналіз фінансової стійкості та платоспроможності діяльності СТОВ «Злагода»;
- зробити аналіз управління фінансовим станом сільськогосподарського підприємства;
- зробити аналіз фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання;
- за допомогою вибраних моделей банкрутства проаналізувати ризик банкрутства СТОВ «Злагода» за 2015-2019 роки та порівняти отримані результати;
- запропонувати напрямки удосконалення аналізу підприємства та для

зменшення ризику банкрутства.

Об'єктом дослідження є ризик банкрутства підприємства.

Предметом дослідження: теоретичні-методичні та прикладні аспекти вимірювання оцінки ризику банкрутства СТОВ «Злагода» з метою визначення напрямків щодо їх покращення та вдосконалення .

Методи дослідження: У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: аналітичних узагальнень, систематизації, літературний, синтез, аналіз, системний підхід, методи порівняльного аналізу, абстрагування (для визначення чинників, що впливають на організацію аналізу та побудови стратегії), розрахунково-аналітичних прийомів – при проведенні розрахунків та побудові таблиць, узагальнення результатів – при формування висновків та пропозицій, та інші методичні прийоми.

Наукова новизна: полягає у дослідженні та у поєднанні певних методів для оцінки ризику банкрутства.

Інформаційною базою дослідження: нормативні та нормативно-правові акти, наукові праці вітчизняних і зарубіжних економістів в області економічної теорії, економетрики, антикризового управління, фінансового менеджменту, статистики та вищої математики, аналітичні звіти та огляди, бази статистичних даних.

Практична цінність: Дослідження дає змогу критично оцінити та проаналізувати ефективність проведення аналізу фінансової стійкості суб'єкта господарювання на ринку послуг та визначити основні напрямки його подальшого розвитку.

За темою випускної кваліфікаційної роботи опубліковано наукову статтю «Оцінка ймовірності банкрутства підприємства» в збірнику наукових праць студентів КНТЕУ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ РИЗИКУ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна характеристика банкрутства суб'єкта господарювання

Розвиток підприємств в сучасних ситуаціях економіки дозволив самостійно визначати стратегію ведення виробничої, інвестиційної та господарської діяльності, обирати партнерів, постачальників, але як виявилось, така самостійність може зробити підприємство фінансово неспроможною. Переосмислення форм і методів ведення економіки підприємства відбувалося на тлі занепаду всіх галузей, під час розвитку цілого комплексу кризових явищ і процесів, що ускладнювали ведення підприємницької діяльності [1].

Одним з найважливіших питань, що мають пріоритетне значення під час дослідження економічної характеристики банкрутства, є визначення власне поняття «банкрутство». На сьогоднішній день в літературі накопилось достатньо багато визначень терміну банкрутства. Так, Шеремет А. Д. під банкрутством суб'єкта господарювання розуміє його нездатність фінансувати поточну операційну діяльність і погасити термінові зобов'язання. Банкрутство є наслідком розбалансованості економічного механізму відтворення капіталу суб'єкта господарювання, результатом його неефективної цінової, інвестиційної і фінансової політики [18].

При цьому банкрутство являє собою юридичний термін, що класифікується як нездатність фізичної або юридичної особи погасити свою заборгованість. Ризик банкрутства є одним з основоположних чинників, які сповільнюють динамічний розвиток підприємства.

На підприємстві ризик банкрутства може виникати в основному за рахунок грошових потоків в результаті не релевантних продажів і високих витрат. По суті, неплатоспроможність виникає, коли підприємство не може виконати свої договірні фінансові зобов'язання у встановлений термін [59]. Точніше кажучи, підприємство є технічно неспроможне, якщо не може виконати свої поточні зобов'язання у

встановлений термін, не дивлячись на те, що вартість його активів перевищує вартість його зобов'язань. Підприємство з юридичної точки зору, неспроможне, якщо вартість його активів менша за вартість його зобов'язань [25].

Зважаючи на те, що інвестиційний клімат України, згідно міжнародних досліджень, визначається як відносно привабливий, то аспект ефективного прогнозування банкрутства відіграє важливу роль в розвитку як економічного середовища, так і підприємницької діяльності. Це зумовлено тим, що не прогнозовані банкрутства підвищують ризики для іноземних інвесторів [13].

У процесі дослідження питання методики діагностики банкрутства підприємства виділяють методи, які можна їх об'єднати в класифікацію наведену на рис.1.1.

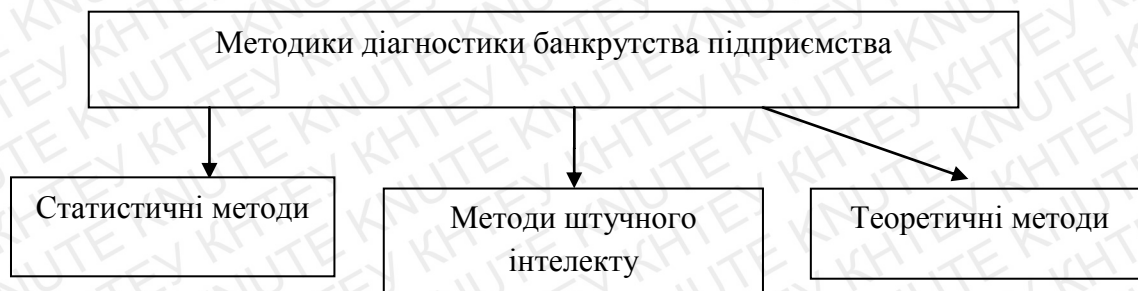

Рис.1.1 Класифікація методики діагностики банкрутства підприємств

Джерело: розроблено автором

В існуючих умовах ринку, діяльність підприємства спрямована на постійний розвиток і самофінансування. Основною метою є отримання прибутку, а збитки чи зменшення прибутку - це вже прояви ризиків, що обумовлені обраною стратегією управління підприємства. Звідси випливає, що одним з перших етапів прогнозування ризиків, є внутрішнє вивчення діяльності підприємства [2].

Оскільки передумови банкрутства підприємства носять багатовимірний характер, то важливість кожного прийнятого рішення значно підвищується при цьому роль аналізу буде зростати пропорційно ризику для того, щоб своєчасно відреагувати на них і не отримати накопичувальний ефект з затягнутим ефектом. Низька оборотність капіталу і висока тривалість одного обороту найбільш ліквідних активів; вихід на нові ринки без урахування нюансів і без

прогнозування фінансової стійкості, нераціональні підходи до управління грошовими потоками є основними передумови ризику банкрутства підприємства [32].

Факторами, що зумовлюють ризик банкрутства у світі можна розділити на такі групи:

1. Зовнішні фактори:

- соціальні або політичні ризики - група факторів, що включає в себе загальну політичну ситуацію в країні, стабільність правлячого політичного режиму, умови ведення підприємницької діяльності, рівень оподаткування, стійкість судової системи, наявність реальної конкуренції, ступінь корумпованості владних структур, захист прав приватної власності та інші [60];
- загальноекономічні фактори: ступінь монополізації економіки, розвиненість фінансових інститутів, банківської та страхової системи, доступність кредитних ресурсів, обсяг державного сектора економіки і ступінь залученості державних владних структур в загальній системі управління економічними процесами;
- валютні ризики, які безпосередньо пов'язані з курсом національної валюти, що певним чином позначається на доступності не тільки кредитів, а й різних імпорتنих технологій, товарів і послуг;
- кредитні ризики, які визначають ймовірність отримання прибутку бізнесом, особливо в умовах нестачі власних фінансових активів [21].

2. Внутрішні фактори:

- неефективна система управління бізнесом, що зазвичай проявляється у вигляді некомпетентності менеджменту компанії, відсутність навичок стратегічного управління і аналізу, необґрунтованої ризикованістю прийнятих рішень;
- відсутність продуманої політики підприємства щодо використання технологій, консерватизм при впровадженні новітніх технологій, що веде до відставання компанії в своєму технологічному розвитку і як підсумок – збільшення ризику банкрутства;

- відсутність доступу до позикового капіталу або залучення позикових коштів на вкрай не вигідних умовах;
- відсутність системи контролю над фінансовими потоками підприємства, нерациональний розподіл прибутку, переважання витрат спрямованих не на розширення бізнесу і модернізацію, а на задоволення інтересів власників;
- використання в практиці ведення бізнесу протизаконних та шахрайських схем;
- ухилення від податків, маніпулювання фінансовою звітністю, створення злочинних схем переведення в готівку і виведення капіталу;
- економічно не обґрунтована комерційна і маркетингова політика, яка веде до зниження виручки підприємства та зниження її частки на ринку [41].

Всі перелічені причини тісно взаємопов'язані. Досліджуючи діяльність конкретного підприємства, той чи інший випадок фінансової кризи, можна виділити певні специфічні причини фінансової неспроможності, але всі вони, як правило, зводяться до вище перелічених.

Отже, банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури. В сучасній практиці існує безліч методів прогнозування банкрутства, але уже впродовж багатьох років – не існує єдиного підходу, котрий міг би дати найбільш достовірний і точний результат.

Всі методи, які використовуються, мають свої похибки та деталі, котрі обмежують сам процес аналізу. Кожен метод потребує додаткового аналізу зі сторони спеціаліста для більш точного прогнозу і висновків, що ускладнює даний процес та робить його дорожчим як в фінансовому плані, так і в часовому. Саме тому потрібно розробити нові актуальні методики розрахунку ризику банкрутства, які будуть спиратися на реалії та на конкретну галузь діяльності, щоб мінімізувати вплив зайвих факторів, котрі роблять результат менш точним.

1.2. Фінансовий аналіз в системі управління фінансовим станом сільськогосподарського підприємства

Сектор сільського господарства є одним з ключових секторів національної економіки будь-якої країни і Україна не є виключенням. Одним із найважливіших завдань сільського господарства є збільшення обсягів виробництва для забезпечення держави, а й збільшення прибутку й конкурентоспроможності галузі для ефективнішого використання економічного потенціалу його ресурсів.

Сільськогосподарське виробництво в Україні зазвичай характеризується сповільненим рухом капіталу, низькою маневреністю і залежністю до зміни кліматичних умов. Тобто, має більший ризик порівняно з іншими галузями [5].

В II кварталі 2019 року номінальний ВВП України показав близько 15% зростання, порівняно з I кварталом 2019 року, серед них сільське господарство (11,4%). Станом на 2019 IV квартал частка сільського господарства у ВВП України становить 8,9% це - 360 мільярдів гривень. До прикладу, у високо розвинутих країнах, зокрема в Німеччині та Франції, на сільське господарство припадає всього 1-2% ВВП. Таким чином, сільське господарство відіграє винятково важливу роль у розвитку ринкової економіки України. А у найближчому майбутньому воно може стати найбільшим джерелом експорту [64].

Фінансовий стан сільськогосподарських підприємств включає в себе систему показників, які показують наявність, розміщення, рух і використання фінансових ресурсів. Завдання проведення аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств полягає у визначенні пріоритетних напрямів для подальшого розвитку фінансово-господарської діяльності, для забезпечення прибутковості і збільшення виробничих потужностей підприємства.

Аналіз фінансового стану сільськогосподарських підприємства полягає у можливості підприємства визначити, що потрібно більш активно розвивати, яку виробничу діяльність, яку ні в умовах нестабільної економічної ситуації. Велика кількість сільськогосподарських підприємств ще надалі використовує у своїй діяльності застарілі методи аналізу фінансового стану. Підприємства

застосовують вибіркочну оцінку результатів діяльності суб'єкта господарювання та роблять великий обсяг розрахунків і вихідних параметрів оцінки, що значно ускладнює процес оцінки фінансового стану підприємства і затягує в часі. Метод аналізу динаміки та структури показників фінансової звітності є одним із основних методів оцінки фінансового стану підприємства [26].

В.П. Клочан запропонував методику, за допомогою якої аналіз фінансового стану підприємства оцінюється системою показників абсолютної ліквідності, швидкої ліквідності, автономності (незалежності), покриття і рентабельності активів [34]. Наявні методики оцінки фінансового стану підприємства не дають можливості повністю достовірно оцінити фінансовий стан сільськогосподарського підприємства. Саме тому виникає необхідність у комплексній оцінці фінансового стану сільськогосподарських підприємств, яка забезпечить оперативний та якісний аналіз фінансового стану підприємства.

Досліджуючи методи аналізу фінансових звітів сільськогосподарського підприємства, доцільно виділити основні:

- горизонтальний аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;
- вертикальний аналіз – визначення структури підсумкових фінансових показників із виявленням впливу кожної позиції звітності на результат у цілому;
- трендовий аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попередніми періодами і визначення основної тенденції динаміки показника. За допомогою тренду формують можливі значення показників у майбутньому, отже, ведеться перспективний прогностичний аналіз;
- аналіз відносних показників – розрахунок між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язаних показників [6];
- порівняльний аналіз – внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками підприємства, підрозділів і міжгосподарський аналіз показників даного підприємства з показниками

конкурентів і середніми господарськими даними;

- факторний аналіз – аналіз впливу окремих чинників на результативний показник за допомогою детермінованих або стохастичних прийомів дослідження [37].

Послідовність аналізу фінансового стану сільськогосподарського підприємства включає в себе спочатку збір необхідних даних, потім їх обробку, розрахунок показників зміни статей фінансових звітів, розрахунок фінансових коефіцієнтів, порівняльний аналіз значень фінансових коефіцієнтів із нормативними значеннями, аналіз зміни фінансових коефіцієнтів, формулювання висновків згідно фінансового стану сільськогосподарського підприємства.

За своїм змістом і завданням аналіз господарської діяльності майже не відрізняється від аналізу в інших галузях економіки, але він має деякі особливості в методах його проведення, які обумовлені специфікою:

- вплив природно-кліматичних умов на результати сільськогосподарського виробництва;
- оцінка сезонного характеру сільськогосподарського виробництва;
- розрахунок тривалості виробничого циклу;
- відмінність сільського господарства від інших галузей виробництва полягає в тому, що частина готової продукції використовується у власному господарстві;
- розрахунок специфічних показників, для галузі характерних або діяльності підприємства (продуктивність худоби, врожайність та інші);
- врахування місцезнаходження господарства, що пов'язано віддаленістю від районних і обласних центрів, автомобільних і залізничних шляхів [42].

Серед визначених особливостей найвагоміша сезонність сільськогосподарського виробництва. Ця особливість проявляється в переривчастому використанні робочої сили і засобів виробництва та нерівномірному надходженні продукції і доходів аграрних товаровиробників

протягом року. Сезонний характер виробництва зумовлює специфічну організацію праці в зазначеній галузі.

Забезпечення фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств обов'язково повинно здійснюватися з урахуванням галузевих особливостей, які можна об'єднати в 4 групи і представлені в рис. 1.2.

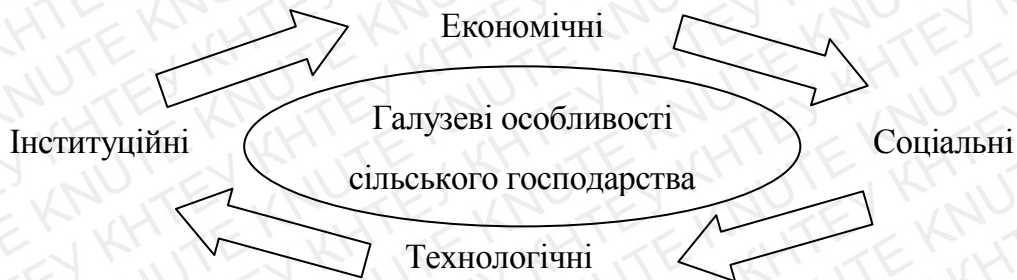

Рис.1.2 Групи особливостей сільського господарства

Джерело: розроблено автором

Дуже важливим є своєчасне виконання робіт (наприклад, сівба, збір урожаю, догляд тварин з інтервалами тощо). Якщо в промисловості несвоєчасне виконання технологічних операцій призводить до затримки виготовлення продукції, то в сільському господарстві – до прямих втрат продукції, погіршення її якості, великих втрат вкладеної в неї праці [3]. А це відповідно позначається на фінансових результатах підприємництва. Крім того, сезонність і залежність від природних умов викликає необхідність створювати значні страхові запаси насіння, кормів на випадок неврожаю, спричиненого непередбачуваними обставинами. Потрібно врахувати й те, що значна частка сільськогосподарської продукції (наприклад, насіння та корми) не набуває товарної форми, а використовується в наступних циклах відтворення [66]. Для сільськогосподарських підприємств у ринкових умовах важливою є реалізація продукції за вигідними цінами. Проте продукція на шляху від виробника до кінцевого споживача проходить через надмірну кількість каналів розподілу.

За нормальних умов господарювання акціонери та кредитори сподіваються на винагороду, рівень якої залежить від ступеня прибутковості фірми. Одна з перших ознак руху до банкрутства – спад прибутковості фірми нижче за вартість її капіталу.

Кредитори (власники облігацій та інші) одержують певні суми, визначені кредитними угодами, але відносна вигідність їхніх вкладень у дану фірму зменшується, а у зв'язку зі спадом вартості акціонерного капіталу падає й ціна акцій, збільшується ризик неповернення коштів, у фірми виникають труднощі з готівкою, особливо, якщо кредитори не пролонгують кредитні угоди на наступний період і фірма змушена буде виплатити не тільки відсотки, а й суму основного боргу [31].

Фінансовий стан сільськогосподарського підприємства залежить від результатів його виробничої комерційної і фінансової діяльності, тобто чим вищими є показники виробництва і реалізації продукції робіт та послуг, тим нижча їх собівартість, якщо вища рентабельність і вищий прибуток, то фінансовий стан аграрного підприємства є кращим, і навпаки [66].

Відповідно, сутність фінансової стійкості – це стабільна наявність фінансових ресурсів, що дає змогу забезпечувати платоспроможність сільськогосподарських підприємств, її кредитоспроможність і здійснювати розширення на основі оптимального формування і збалансованого поєднання власних і позикових фінансових ресурсів.

Висновки до розділу 1

У першому розділі були розглянуті теоретичні основи банкрутства підприємства. Було досліджено, що на ризик банкрутства впливає величезна кількість внутрішніх і зовнішніх факторів. Головне, для кожного підприємства вибрати необхідну класифікацію з урахуванням специфіки галузі, провести аналіз і знайти ті фактори, які можуть призвести до банкрутства.

У другому підрозділі було розглянуто особливості фінансового аналізу сільськогосподарського підприємства. Основними методами аналізу є: горизонтальний аналіз вертикальний аналіз, трендовий аналіз, факторний аналіз, відносних показників і порівняння. Було визначено найвагоміші особливості сільськогосподарського виробництва: сезонність, природно-кліматичні умови і те що дуже важливим є своєчасне виконання робіт

РОЗДІЛ 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ РИЗИКУ
БАНКРУТСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА**2.1 Характеристика інформаційного забезпечення фінансового аналізу
ризиків банкрутства сільськогосподарського підприємства**

Основною та найбільш важливою складовою аналізу фінансового стану є економічна інформація. Поняття інформації є фундаментальним науковим терміном і не має строгого наукового визначення.

Економічна інформація – це сукупність даних, які на базі попереднього якісного пізнання переважно кількісно відображають соціально-економічні відносини та використовуються для аналізу, управління, планування і прогнозування соціально-економічного розвитку [8, с.69].

Використання економічної інформації також надає дані про сферу функціонування підприємства, рівень конкуренції, економічну, соціальну та політичну ситуацію в країні чи країнах реалізації продукту діяльності та ін. Економічну інформацію можна класифікувати відповідно до джерел інформаційних потоків (рис. 2.1) [26, с.113].

Рис. 2.1. Класифікація економічної інформації за джерелами походження

Джерело: сформовано автором

Правова інформація формують Конституція України, законодавчі та підзаконні нормативні акти, міжнародні договори та угоди, які регулюють підприємницьку діяльність у господарській, фінансовій та трудовій сферах.

Нормативне регулювання банкрутства в Україні пройшло шлях від регламентації та незастосування до відродження інституту банкрутства. При цьому одним з основних документів, що регламентує питання банкрутства є Закон України «Про банкрутство», який окреслював систему державного регулювання при цьому навіть не було визначено необхідність створення державного органу з регулювання процедури банкрутства. Такий орган виконавчої влади було створено Указом Президента України від 17.06.1996 р. № 435/96 – Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій [45]. Незважаючи на значні доповнення до Закону України «Про банкрутство» [49], він мав низьку ефективність, що зумовило створення нового законодавчого забезпечення з питань неплатоспроможності та банкрутства, а саме Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом»[51], що стало значним етап розвитку нормативного регулювання у сфері банкрутства [52].

Особливу увагу необхідно приділити правовідносинам, пов'язаним з банкрутством, які регулюються низкою нормативно-правових актів, які можна поділити на види:

- акти законодавства загальної сфери дії, що містять окремі норми стосовно регулювання відносин, пов'язаних з банкрутством (Господарський кодекс [17]);
- акти законодавства, що визначають правове становище окремих видів суб'єктів з винятковим видом діяльності (банки, інститути спільного інвестування, страхові компанії) чи певною організаційно-правовою формою;
- окремі норми щодо можливості визнання таких суб'єктів банкрутами;
- спеціальні акти законодавства, що регулюють порядок визнання суб'єктів підприємництва банкрутами: Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника чи визнання його банкрутом», Постанова КМУ «Про утворення Державного департаменту з питань банкрутства» [47].

Реформи та події, які відбуваються в останній час сфери економіки потребують вивчення не тільки нормативних законодавчих актів, але і спеціальної

літератури. Важливо звернути увагу на те, яким чином порушені питання вирішуються в міжнародному праві Європейського Союзу. Особливо це важливо з огляду на те, що Україна стала учасником в цьому міждержавному об'єднанні.

На сьогодні в ЄС діє спеціальний нормативний акт, що регулює відносини неспроможності в транскордонних справах – Регламент Ради ЄС 1346/2000 від 29.05.2000 р. про процедури неспроможності [9]. Основним завданням Регламенту стало впровадження системи заходів щодо розв'язання проблем у транскордонних банкрутствах шляхом забезпечення координації судових проваджень у судових справах про банкрутство. В цьому міждержавному утворенні особлива увага приділяється юридичним засобам підтримки справедливої конкуренції. Законодавство про конкуренцію вважають тією сферою правового регулювання приватних відносин, яка має бути обов'язковим для справедливості в законодавстві країн – членів в ЄС [53].

18 червня 2020 Верховною Радою прийнято Закону №3322 «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства (щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» [58].

Законопроект направлений на створення дієвого механізму на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на запобігання поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), для уникнення проблем, що виникатимуть під час реалізації положень Кодексу України з процедур банкрутства. Зокрема, зміни до Кодексу України з процедур банкрутства, якими передбачити можливість проведення зборів та комітету кредиторів дистанційно (у режимі відеоконференції та шляхом опитування) та продовження строків проведення попереднього засідання суду у справі про банкрутство.

Найголовніше, що зупиняється нарахування відсотків на зобов'язання боржника перед кредиторами, які реструктуризовані планом санації чи реструктуризації боргів боржника. Штрафні санкції за невиконання боржником таких зобов'язань не нараховуються [54].

Отже, питання банкрутства достатньо широко висвітлено, як у нормативно-правовій базі, хоча треба зазначити що усі методики є застарілі і потребують модернізації. Нові нормативні документи покликані адаптувати українське законодавство до європейських, для захисту та при необхідності швидкого виходу з під ризику банкрутства.

Джерелом директивної інформації є вищі органи, які регулюють сфери господарської діяльності, тобто є основою управління. До, так званих, вищих органів належать Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Міністерство фінансів України, Державний Службою статистики України, інші міністерства та відомства [25].

Різноманітні нормативи, стандарти, преїскуранти, галузеві збірки, листи, роз'яснення та ін. становлять нормативно-довідкову інформацію.

Прогнозна та планова інформація є внутрішньою за джерелом походження і формується, відповідно, на базі підприємницької діяльності з урахуванням норм та положень діючого законодавства України, специфіки діяльності та результатів, очікуваних в процесі функціонування. Дані містяться у бізнес-планах, фінансових та стратегічних планах, кошторисній документації [24, с.168].

Найбільш важлива та необхідна інформація, яка використовується в процесі діагностики фінансової стійкості та платоспроможності підприємства надає фактографічна інформація, що знаходить своє відображення у бухгалтерській та статистичній звітності. Бухгалтерський баланс, що формується шляхом послідовного, безперервного та повного документування з одночасним реєстром всіх господарських операцій дає можливість аналітичного дослідження за окремими параметрами оцінки фінансового стану, серед яких фінансова стійкість та платоспроможності [10, с. 8].

Форми статистичної звітності затверджені Державною Службою статистики України обов'язкові для всіх суб'єктів господарювання, позаоблікова інформація, що формується на основі протоколів, наказів, доповідних та пояснювальних записках, висновках аудиторських перевірок тощо також є частиною фактографічної інформації [17, с.89].

У своїй сутності інформаційне забезпечення є безперервним процесом фінансово аналізу з підбору необхідних показників та представлення варіантів ефективних управлінських рішень, які відповідатимуть ситуації [16, с.98]. Основним завданням аналізу фінансової стійкості суб'єкта підприємницької діяльності є оцінка забезпечення власними ресурсами та рівень незалежності від позикових джерел фінансування. Завдання вважається виконаним, а мета дослідження досягнутою в момент надання користувачам бухгалтерської та фінансової звітності інформації про стан фінансової стійкості на основі розрахованих показників, серед яких коефіцієнти автономії, мультиплікації капіталу, фінансової стійкості, загальної заборгованості, маневрування та інших.

2.2 Організаційно-інформаційна модель фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства

Сучасна статистична інформація не містить даних про фіктивні банкрутства, що використовуються підприємствами як інструмент незаконного виведення коштів. Більшість збанкрутілих суб'єктів господарювання належать до приватної форми власності, лєвова частка котрих ліквідується. Так, за даними Державної служби статистики України щороку ліквідується близько 500 підприємств, а відновлення платоспроможності відбувається тільки на 9-10 підприємствах [45]. Лише 2% усіх підприємств, які зазнають банкрутства виходять з стану ліквідації з можливістю подальшої діяльності. Повернувшись до теми безуспішної діяльності за приблизно однакових умов ведення бізнесу, можна зазначити, що проблема полягає у вчасності виявлення недоліків, правильності прийнятих рішень та швидкості і точності виконання поставлених завдань [70].

Формалізація діагностики банкрутства вимагає формування організаційно-інформаційної моделі, що являє собою практичне відображення теоретичного моделювання процесу аналізу. В процесі утворення організаційно-інформаційної моделі формуються взаємопов'язані між собою блоки, від якості та правильності створення котрих залежить кінцевий результат проведеного аналізу. Таким чином, організаційно-інформаційна модель є системою, яка вимагає застосування

в точній послідовності. Формування інформаційної бази в рамках поставленої мети може пришвидшити або ж подовжити термін проведення аналізу [7].

Одним з найважливіших принципів створення бази аналізу є забезпечення повноти та достовірності інформації про досліджуваний об'єкт. Отже, інформаційна база, сформована для проведення фінансового аналізу, має складатися з мінімальної кількості даних при одночасній її максимальній значущості. Кожен блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу несе в собі дані, що формують напрям роботи, механізм і послідовність дій у процесі проведення аналізу. На прикладі організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу, яка має 6 блоків нами висвітлено складові кожного (рис. 2.2) [8, с.68].

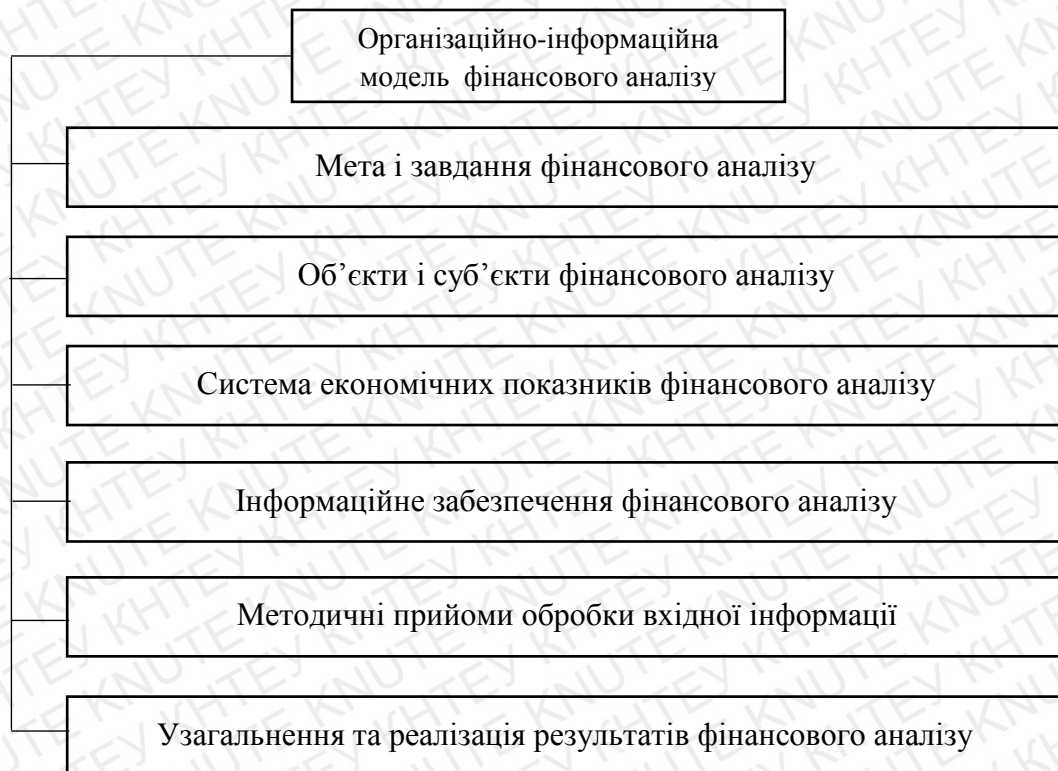

Рис.2.2. *Організаційно-інформаційна модель фінансового аналізу та її складові*

Джерело: удосконалено автором на основі [68, с.69]

Перший блок являє собою постановку мети і завдань, котрі потребують виконання задля досягнення цілі проведеного фінансового аналізу. Так, метою фінансового аналізу є вивчення напрямків та кількісне обчислення резервів

зростання ринкової вартості підприємства [59, с.216]. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- аналіз фінансових результатів і рентабельності;
- аналіз фінансового стану підприємства;
- аналіз інвестиційної діяльності підприємства;
- аналіз ділової активності підприємства;
- аналіз економічного зростання підприємства [69, с.56]

У другому блоці організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу наводиться перелік об'єктів, які підлягають дослідженню з характеристикою та основними параметрами. На цьому етапі також визначаються суб'єкти або користувачі досліджуваної інформації. [39, с.113].

У третьому блоці організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу наводиться перелік показників, які необхідно розрахувати у процесі дослідження. Етап формування системи показників є важливим і потребує ретельного виконання, адже на основі розрахунків отриманих в процесі дослідження формується загальний висновок фінансового аналізу, отже, від його якості і точності наряду залежить кінцевий результат, правильність прийнятих рішень і відповідність подальшої діяльності стратегічним цілям суб'єкта господарювання.

Після формування перших трьох блоків організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу доцільно перейти до наступного під назвою «Інформаційне забезпечення фінансового аналізу». Саме тоді, коли вже поставлено мету і завдання, обрано об'єкти і суб'єкти, сформовано показники настає етап обрання з великої кількості інформації як зовнішньої (директивної, правової та нормативної), так і внутрішньої (планової та фактографічної) тієї, що буде необхідною у процесі дослідження.

Інформація, надана для проведення дослідження потребує обробки певними методами та прийомами, характеристика котрих наводиться в наступному блоці – Методичні прийоми обробки вхідної інформації, які можна класифікувати як економіко-логічні та економіко-математичні методи.

Спостереження, порівняння, методи індукції та дедукції, групування, використання абсолютних та відносних величин є економіко-логічними методами [39]. До економіко-математичних методів слід віднести кореляційний та регресійний аналіз, математичне програмування, моделювання економічних процесів та ін. [40].

Останній шостий блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу є заключною стадією проведеної роботи. На цьому етапі проводиться збір та класифікація отриманої в результаті дослідження інформації, приймаються управлінські рішення, вживаються заходи щодо їх реалізації.

Розібравши кожен блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу можна зробити висновок, що процес дослідження орієнтиром котрого від самого першого кроку до фінального висновку є вищезгадана модель передбачає успішне досягнення поставленої мети.

Вищенаведена організаційно-інформаційна модель сформована на основі повного (загального) фінансового аналізу, а блоки, котрі її складають розтлумачені з точки зору теоретичного матеріалу. Залежно від цілі, котру прагне досягти ініціатор проведення аналізу, формується окрема організаційно-інформаційна модель, у якій визначаються відповідні їй дані в межах шести блоків інформації[53]. Для певного виду аналізу складається окрема організаційно-інформаційна модель, керуючись якою досягається мета.

Діагностика ризику банкрутства суб'єкта господарювання та оцінка можливостей його протидії, передбачає аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, тобто дослідження певних ділянок і потребує формування окремої організаційно-інформаційної моделі діагностики ризику банкрутства.

1. Мета і завдання діагностики банкрутства суб'єкта господарювання.

Метою діагностики банкрутства суб'єкта господарювання є пошук проблемних ділянок господарської діяльності, що негативно впливають на платоспроможності, фінансову стійкість та загальну стабільність підприємства в

сучасних умовах функціонування і може привести в майбутньому до збиткової діяльності або банкрутства.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання ряду завдань:

- оцінити зовнішнє середовище та його вплив на функціонування досліджуваного об'єкта;
- визначити ступінь забезпеченості суб'єкта господарювання власними коштами [27, с.124];
- оцінити можливість покриття поточних та довгострокових зобов'язань (ліквідність та платоспроможність суб'єкта підприємницької діяльності);
- зазначити здатність підприємства до реструктуризації або перекваліфікації діяльності у випадку неможливості відновлення звичайної діяльності за тих самих умов та ін.

2. Об'єкти і суб'єкти діагностики банкрутства досліджуваного підприємства.

До об'єктів, які слід дослідити при аналізі фінансового стану підприємства слід віднести:

- господарські процеси: безперебійність діяльності, здатність реагування на внутрішні та зовнішні зміни діяльності;
- економічні результати: дохід (виручка) від реалізації, порівняння результатів поточного періоду з плановими, базовими та даними за попередні періоди;
- ресурси підприємства трудові (наскільки підприємство забезпечено робочою силою), фінансові (наявність коштів для вчасного виконання зобов'язань) і матеріальні (виробничі запаси, сировина);
- функції управління: організація виробничого процесу; контроль за дотримання законодавства та стратегічних цілей діяльності [29, ст. 13-18].

Суб'єкти діагностики банкрутства підприємства слід розглядати у двох аспектах:

- перевірка діяльності суб'єктів в інтересах ведення бізнесу, їх відповідність посадовим обов'язкам (внутрішні суб'єкти);

- розподіл користувачів інформації на зовнішніх та внутрішніх, формування типу інформації, яку вони потребують отримати в результаті аналізу [65, с.391].

До суб'єктів, які мають відношення до діагностики банкрутства суб'єкта господарювання та підлягають перевірці як складової господарської діяльності належать:

1) внутрішні суб'єкти:

- бухгалтерська служба: необхідна перевірка правильності ведення обліку господарських операцій у відповідності чинному законодавству України;
- економічна і фінансова служби: перевірка ефективності використання трудових, матеріальних та фінансових ресурсів та відповідності витрачених коштів очікуваним результатам діяльності;
- юридична служба: наявність необхідної документації, законність залучення трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, оформлення договорів з партнерами та контрагентами [35, ст. 69].

2) зовнішні суб'єкти:

- потенційні інвестори;
- кредитори;
- податкові органи;
- аудиторські фірми.

3. Система економічних показників діагностики банкрутства суб'єкта господарювання.

Під час діагностики банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності здійснюється велика кількість підрахунків для того, щоб була змога прослідкувати за показниками, які не мають виходити за межі конкретних значень відповідних коефіцієнтів та оцінити показники різних років, тому необхідно визначити систему показників, яка буде використовуватися в процесі дослідження:

Вартісні: валовий прибуток, чистий прибуток, витрати, виручка від реалізації, фінансовий результат від операційної діяльності та інші [36, с.25].

Натуральні: обсяг наявних основних засобів, сировини, матеріалів, власного оборотного капіталу тощо.

Відносні: темпи росту і приросту, індекси, коефіцієнти фінансової стійкості (автономії, фінансової залежності, мультиплікації власного капіталу, маневрування) та платоспроможності (коефіцієнти абсолютної, швидкої та поточної ліквідності) [64, ст. 25].

4. Інформаційне забезпечення діагностики банкрутства підприємства.

Для якісного проведення дослідження необхідно мати достатню кількість інформації, на основі якої можна зробити розрахунки та відповідний висновок.

Джерела інформації, що використовуються під час аналізу фінансової стійкості та операційної діяльності поділяються на:

- правові: Конституція України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Закони України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інші;
- планові: відповідність планових показників рентабельності, прибутку, реальним показникам [14, с.188].

Інформаційне забезпечення:

- облікова інформація: дані бухгалтерського та податкового обліку, первинні документи, реєстри, фінансова звітність;
- позаоблікова інформація: акти ревізії та перевірок, доповідні та пояснювальні записки, дані внутрішнього та зовнішнього аудиту, що проводився на підприємстві, акти перевірок податкових служб, що проводили свою роботу на підприємстві; інформація отримана від працівників та третіх осіб [12, с.70].

5. Методичні прийоми обробки економічної інформації.

Метод – це систематизована сукупність кроків, які потрібно здійснити, щоб виконати певну задачу чи досягти певної мети, тобто алгоритм дій [27, ст. 54].

Для того, щоб досягнути поставлених цілей аналізу, треба виконати цілу низку дій, які приведуть до очікуваного результату, тому використовуються різноманітні методи, серед яких:

Економіко-логічні (традиційні):

- метод використання відносних і середніх величин. Відносні величини можуть виразити ступінь виконання плану, динаміку показників. З допомогою середніх величин вираховуються, на основі масових даних і кількісно однорідних явищах, та визначаються загальні тенденції і закономірності у розвитку економічних явищ;
- метод порівняння. Найбільш розповсюджений метод аналізу, що починається з співставлення явищ, тобто з синтетичного акту, за допомогою якого аналізується порівнювані явища, виділяється в них загальне та різноманітне [34, с.54].

Економіко-математичні:

- графічний метод - пов'язаний, насамперед з геометричним відображенням функціональної залежності за допомогою ліній на поверхні;
- кореляційно-регресійний аналіз – дає змогу оцінити вплив факторів на продуктивність праці та визначати оптимальну кількість залучення трудового колективу [35, ст. 18-19].

6.Методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів аналізу.

Узагальнення результатів аналізу трудових, матеріальних та фінансових ресурсів підприємства включає комплекс методичних прийомів групування і систематизації його результатів, необхідних для формування думки щодо можливості банкрутства суб'єкта підприємницької діяльності, а також прийняття рішень щодо усунення виявлених недоліків в діяльності контрольованого підприємства.

Документування результатів проміжного контролю використовується як методичний прийом при оформленні контрольних процедур у процесі виконання їх на проміжних стадіях, щоб засвідчити стан об'єктів контролю на момент перевірки. Вищенаведені процедури дають можливість визначити невикористані

можливості та додаткові резерви, допомагають обрати вектор дій для розвитку підприємства.

Оцінивши стан забезпечення трудовими, матеріальними та фінансовими ресурсів необхідно приступити до наступного етапу: розробка заходів проти збиткової діяльності, подолання кризового стану суб'єкта господарювання, з одночасним підвищенням продуктивності, рентабельності та економічної ефективності на підприємстві. Серед запропонованих ідей та способів слід обрати оптимальне рішення, щодо заходів по підвищенню та контролювати їх виконання.

Висновки до розділу 2

У другому розділі була надана характеристика інформаційного забезпечення аналізу банкрутства. Виявлено, що функціонування суб'єкта господарювання залежить від нормативної бази та законодавства, що регулює правові та економічні відносини з іншими суб'єктами господарювання. Тому було оглянуто нормативно-правову базу з банкрутства підприємства. Детально розглянута організаційно-інформаційна модель аналізу банкрутства підприємства, а також її структуру.

При формуванні інформаційного забезпечення при аналізі ризику банкрутства не має обмежуватись лише внутрішніми показниками, потрібно дивитися більш широко та виходити за межі своєї діяльності. Конкуренти, зміни в економічній ситуації, нововведення в законодавстві та інші фактори також важливі, такі джерела інформації як засоби масової інформації, опитування та інтерв'ю дають змогу побачити іншу сторону діяльності і обрати вірний напрям діяльності, котрий буде враховувати не тільки внутрішні фінансові показники, а й не фінансові також.

РОЗДІЛ 3

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ РИЗИКУ БАНКРУТСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

3.1. Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства

Базовим підприємством дипломної роботи було обрано СТОВ «Злагода», що є підприємством сфери сільськогосподарської продукції. Фінансовий рік підприємства співпадає з календарним роком. Продукція СТОВ «Злагода» реалізується в магазинах і ринках не тільки Житомирської, а інших областей.

Основними сферами, щодо яких СТОВ «Злагода» ставить свої цілі є: отримання прибутку; робота з клієнтами; рівень життя співробітників; соціальна відповідальність. СТОВ «Злагода» діє на підставі:

- Господарського кодексу України [17] ;
- Закону України «Про господарські підприємства»[24] ;
- Установчого договору та Статуту.

Основними видами діяльності підприємства є:

- вирощування зернових та технічних культур;
- овочівництво, декоративне садівництво та вирощування продукції розсадників
- розведення великої рогатої худоби;
- розведення вівць, кіз, коней, свиней та інших тварин;
- надання послуг у рослинництві, облаштування ландшафту;
- надання послуг у тваринництві;
- оптова торгівля живими тваринами;
- діяльність автомобільного вантажного транспорту;
- здавання в оренду власного нерухомого майна;
- оренда сільськогосподарських машин та техніки.

Економічний аналіз діяльності підприємства ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, статистичної звітності, а також внутрішньої управлінської звітності. Організаційна структура СТОВ «Злагода» наведено в рис 3.1.

Рис.3.1 Організаційна структура СТОВ «Злагода»

Основними клієнтами і покупцями компанії є населення України, особливо та частина, що мешкає в безпосередній близькості до місцезнаходження. Директор здійснює керівництво поточною діяльністю підприємства на засадах єдино власності в межах компетенції і прав, що визначені внутрішніми документами підприємства за рішенням зборів учасників. В СТОВ «Злагода» на початку кожного року видається наказ про облікову політику.

Одним із структурних підрозділів підприємства є бухгалтерія. Бухгалтерія підприємства СТОВ «Злагода» складається із головного бухгалтера і помічника бухгалтера. Наказом про облікову політику визначено, що товариство веде облік згідно Плану рахунків та Інструкції по застосуванню плану рахунків, підприємство

може при необхідності самостійно відкривати субрахунки до рахунків. Для ведення бухгалтерського обліку застосовується комп'ютерна програма «1С:Бухгалтерія 7.7».

Для більш детального уявлення про діяльність базового підприємства вивчено динаміку його ресурсів за звітністю 2015 - 2019 років, які подано в Додатку Б до дипломної роботи. З таб.3.1 наведеної в Додатку Б видно, що валюта балансу СТОВ «Злагода» протягом останніх чотирьох років зростає. Так в порівнянні з 2015 році вона склала 240 тис. грн, а в 2018 році – 4144 тис.грн. Це на 1741 тис. більше ніж в 2015 році, на 72,5% більше. Але в 2019 валюта балансу зменшилась на 26 тис.грн (0,54%).

Структуру активів можна детальніше переглянути рис.3.1. Серед активів значну частину складають основні засоби в порівнянні з 2019, де вони становлять 50%, а в 2015 році 6%, вони показали тенденцію до зростання з кожним роком загалом на 2310 тис.грн.

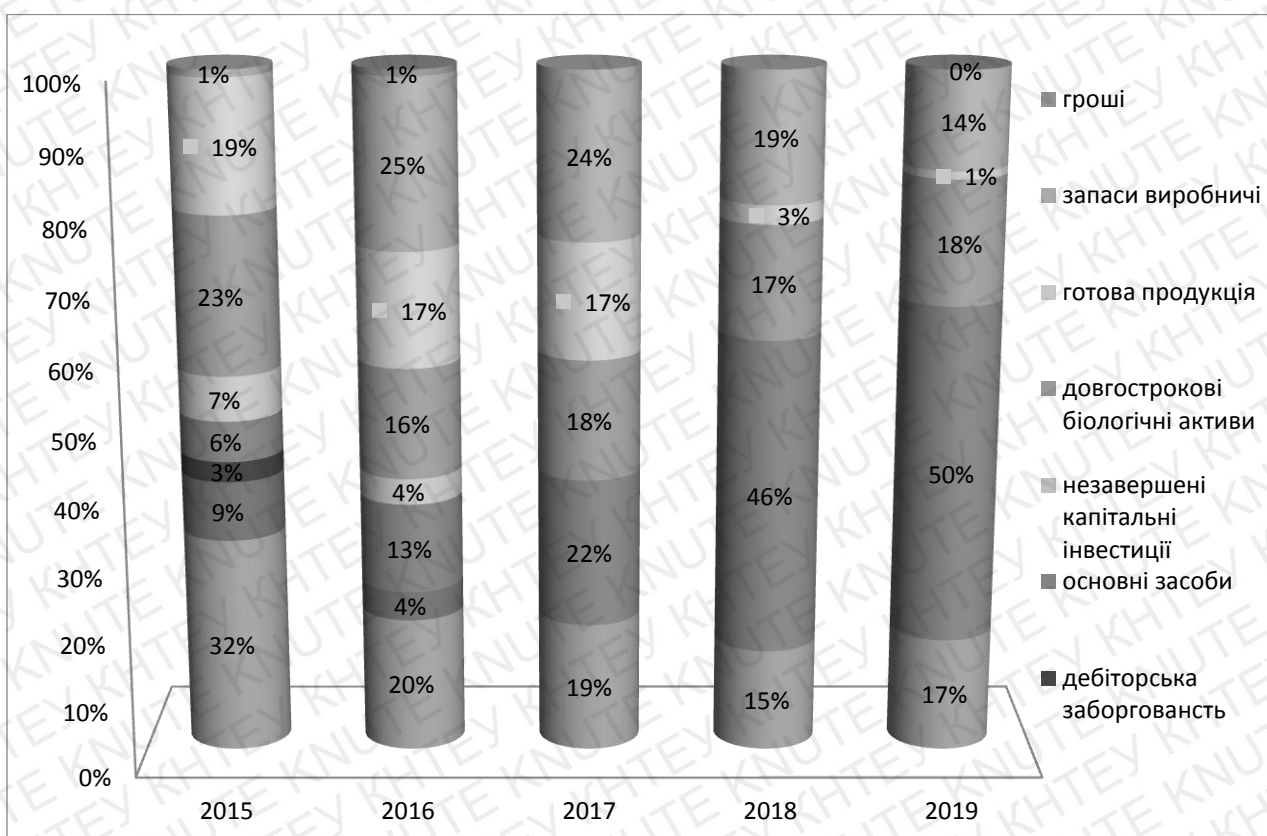

Рис.3.2 Структура активів СТОВ «Злагода» в 2015-2019 роках

Також значну частину у активах балансу займає стаття довгострокові біологічні активи, що показало зростання з 2015 року на 316 тис.грн в порівнянні з 2019 роком.

Щодо запасів виробничого, то серед них готова продукція, яка показала, як тенденцію до зростання, так і скорочення. У період з 2015 до 2018 року значну частку займала стаття готова продукція в активах і зростала частка на 581 тис.грн, а у 2019 році зменшила кількість на 308 тис.грн на 29%. Незавершене виробництво було тільки у 2015 році і становило серед всіх активів 9% (212 тис.грн), а у 2016 4% активів (179 тис.грн).

Дебіторська заборгованість була тільки у 2015 році і складала 3% (14 тис. грн) від усіх активів. Вільні грошові кошти та їх еквіваленти були у підприємства тільки у 2016 році - 40 тис.грн та 2019 році – 3 тис.грн.

Щодо пасивів пасиву балансу приріст спостерігається по нерозподіленому прибутку (непокритому збитку) - 2392 тис.грн. у 2019 р. (50% питома вага у пасивах).

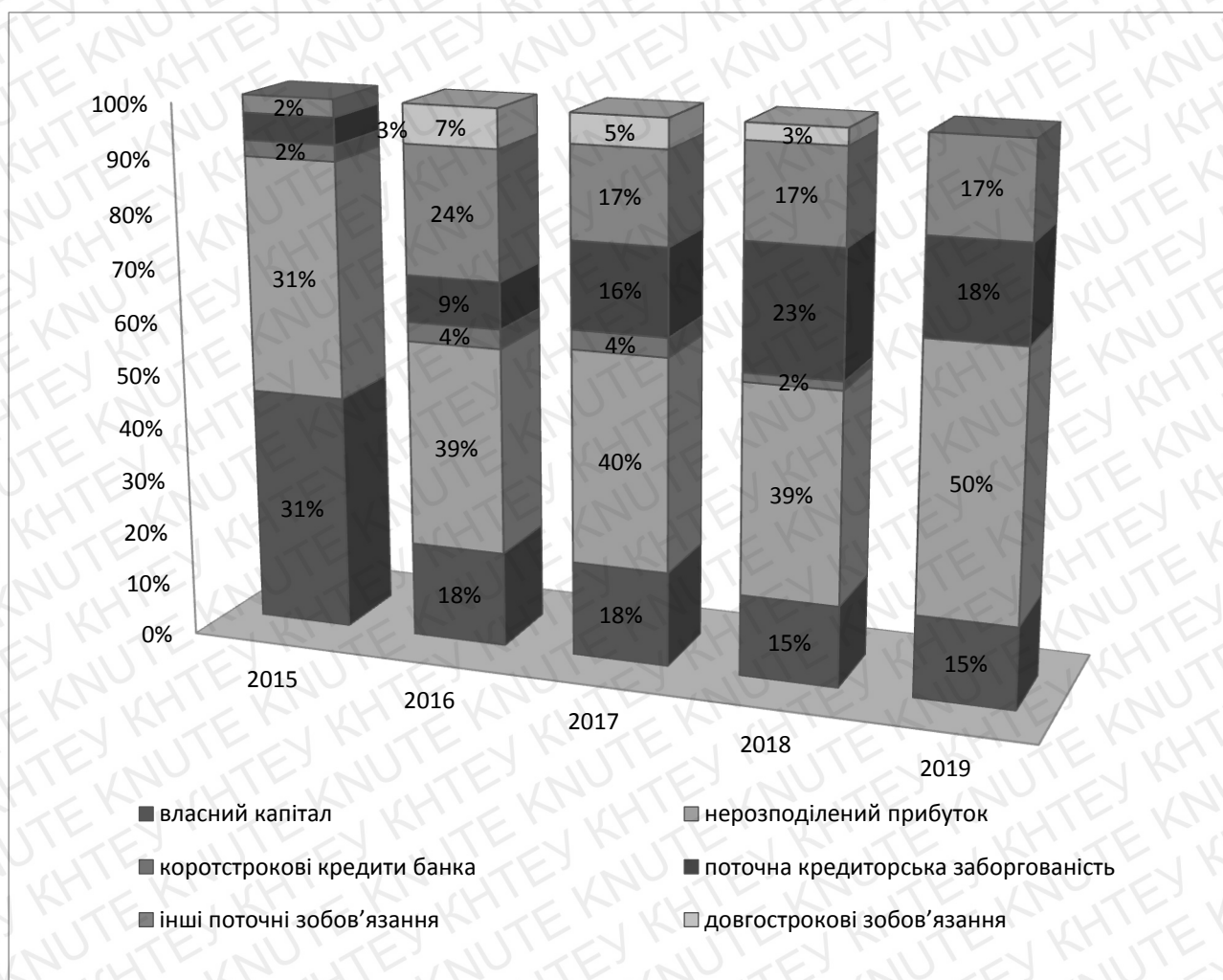

Рис. 3.3 Структура пасивів СТОВ «Злагода» в 2015-2019 роках

Детальніше відображено структуру пасивів на рис 3.2. Велику частину пасивів становить власний капітал на 2019 рік від пасивів це 50% в порівнянні з 2015 роком 31%. Власний капітал на протязі років має тенденцію до збільшення з 2015 року по 2019 на 917 тис.грн (29%).

Поточні зобов'язання сформовані в основному з поточної кредиторської заборгованості розрахунків з бюджетом та робіт і послуг. З 2015 по 2019 рік мають тенденцію на збільшення у 1048 тис.грн, а 2019 зменшилися на 282 тис.грн. (25 %). Інші поточні зобов'язання також збільшилися з 2015 по 2019 на 782 тис.грн. Короткострокових кредитів банку на 2019 рік не стало що є позитивно, хоча з 2015 - 2018 у підприємства були зобов'язання.

Отже, фінансовий стан СТОВ «Злагода» можна оцінити позитивно. Тенденція до зростання спостерігалася в валюті балансу, серед активів збільшення було в основних засобах, довгострокових біологічних активів і готовій продукції.

Серед пасивів тенденцію до збільшення показали інші поточні зобов'язання і короткострокові кредити, це є негативно для підприємства, тому що це розрахунку та витрати на майбутні періоди.

Чистий дохід від реалізації мав тенденцію на протязі 5 років до зростання, з 2015 на 2019 років 6 553 тис.грн. В той же час збільшуються і витрати підприємства. Так собівартість продукції зросла на 8 187 тис.грн. Завдяки тому, що темп росту доходів від діяльності випереджає темп росту витрат, то спостерігається постійне зростання чистого прибутку.

3.2 Аналіз фінансової стійкості і платоспроможності суб'єкта господарювання в умовах використання сучасних інформаційних технологій

Структура активів і пасивів підприємства визначає його платоспроможність та фінансову стійкість. Система показників платоспроможності та фінансової стійкості дозволяє оцінити здатність підприємства відшкодувати поточні борги у визначені терміни, фінансову незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, мобільність власного капіталу, здатність капіталу утворювати активи, заборгованість підприємства [3].

Розробку системи фінансових коефіцієнтів, за допомогою яких оцінюють платоспроможність та фінансову стійкість підприємства, на цей час завершено та випробувано у багатьох країнах світу [8].

Суб'єкт господарювання можна вважати платоспроможним, якщо обсяг загальних активів перевищує обсяг довго та короткострокових зобов'язань [40]. При аналізі рівня платоспроможності використовують систему показників, яка включає в себе 3 показника представлених в табл.3.2.

Таблиця 3.2

Система показників аналізу рівня платоспроможності

Показник	Формула	Умовні позначення
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	$K_{a.p.} = \frac{ГК+ПФІ}{ПЗ}$	ГК – грошові кошти та їх еквіваленти;
Коефіцієнт швидкої платоспроможності	$K_{ш.п.} = \frac{ГК+ПФІ+Деб.З.}{ПЗ}$	ПФІ – поточні фінансові інвестиції; Деб.З. – дебіторська заборгованість;
Коефіцієнт загального покриття	$K_{з.п.} = \frac{ОА}{ПЗ}$	ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання

У табл. 3.3 наведено коефіцієнти платоспроможності, які були розраховані на основі даних, що містяться у балансі підприємства і фінансовому звіті відповідно за Додатком А.

Таблиця 3.3

Показники платоспроможності СТОВ «Злагода» у 2015-2019 рр.

Коефіцієнт	2015	2016	2017	2018	2019	Граничне значення
1.Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{ABS.L.}$)	-	0,027	-	-	0,002	0,2 і більше
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності ($K_{ШЛ}$)	0,413	0,027	-	-	0,002	0,7 і більше
3.Коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{ПЛ}$)	8,476	1,832	1,643	0,861	0,919	1-3

Розраховані коефіцієнти платоспроможності СТОВ «Злагода» відхиляються від нормативних значень. Це свідчить про існування ризику того, що у

короткостроковому періоді підприємство не здатне буде погасити всі свої поточні зобов'язання за рахунок високоліквідних активів.

У 2015, 2017 і 2018 роках підприємства не було вільних грошових коштів та поточних фінансових інвестицій, а 2017 і 2019 роках дебіторської заборгованості тому розрахувати показник відсутній.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2016 і 2019 роках є менше норми, це показує що підприємство не зможе погасити свою короткотермінову кредиторську заборгованість швидко, так як не має вільних коштів на рахунку.

Коефіцієнт швидкої ліквідності за аналізований період має негативну динаміку показники менше норми найбільш показник становив у 2015 році. Тобто, вчасно погасити свої поточні зобов'язання за допомогою високоліквідних активів підприємство не зможе.

Коефіцієнт поточної ліквідності показує, яку частину короткострокових пасивів підприємство може негайно погасити. У 2015 році коефіцієнт становив набагато вище норми, тобто спостерігається зростаюча тенденція. Така зміна відбулася за рахунок зростання грошових коштів отриманих від погашення дебіторської заборгованості, а з 2016 по 2017 рік в межах норми.

У 2018 і 2019 роках зменшувалася становила менше норми це свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями. Це веде до зниження довіри до компанії з боку кредиторів, постачальників, інвесторів і партнерів.

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість. Фінансова стійкість — це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування [28].

Показники фінансової стійкості були розраховані Додатку В і відображені у табл.3.4, а динаміка результатів представлена на рис.3.4.

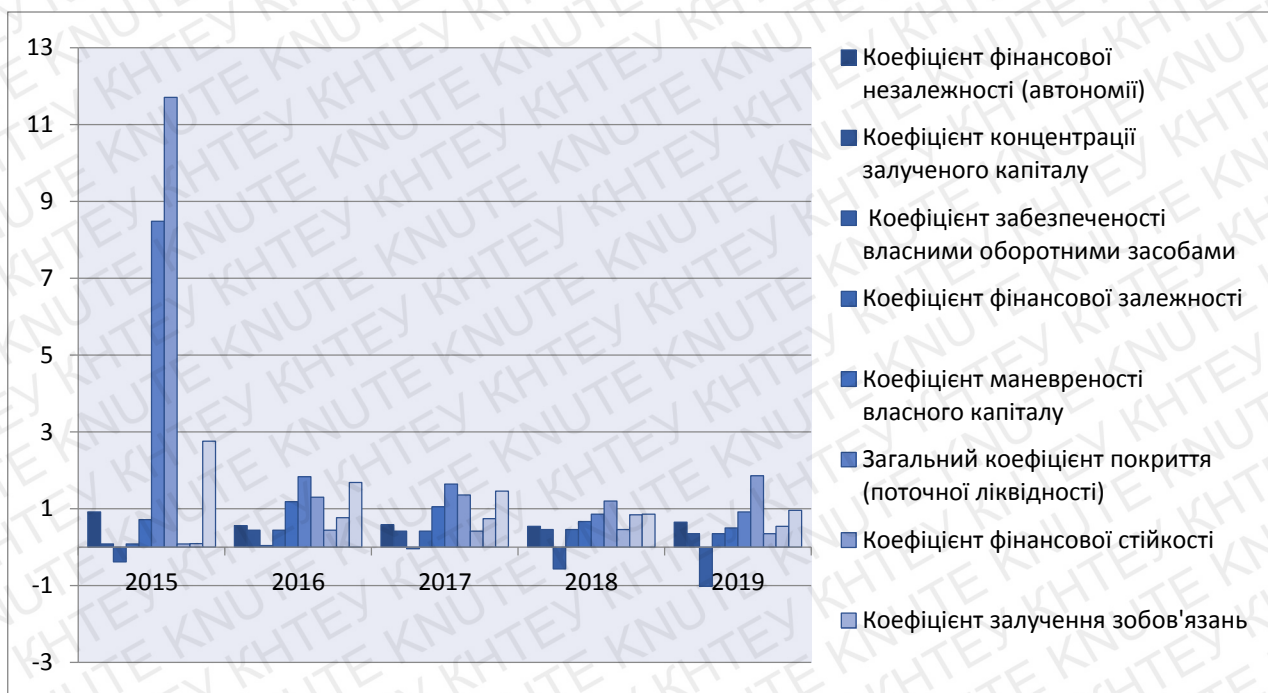

Рис.3.4 Динаміка показників платоспроможності підприємства СТОВ «Злагода» 2015-2019 р.р

Розглядаючи показники фінансової стійкості з табл.3.4 можна зробити такі висновки:

1. Коефіцієнт автономії за досліджуваний період 2015-2019 роки показав значне зменшення, але все одно знаходиться в межах норми більше 0,5. З 2015 по 2016 роки зменшився на 0,27. Це говорить про те, що підприємство може покрити свої активи за свої фінансові ресурси повністю.

2. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу – знаходився в межах норми у всіх роках крім 2015 він був нижче норм та у 2019 році на менше граничного значення. Якщо ж значення показника є нижчим, то свідчить про неповне використання фінансового та виробничого потенціалу підприємства.

3. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами – значно норми менше значення це свідчить про значну фінансову залежність підприємства від зовнішніх кредиторів. В умовах погіршення ринкової ситуації компанія, в такому випадку, не зможе продовжити свою діяльність. Негативне значення показника говорить про те, що весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів і в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу.

4. Коефіцієнт фінансової залежності – знаходить в межах норми, тобто компанія використовує всі свої можливості.

5. Кофіцієнт маневреності – знаходиться в межах норми це свідчить про достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних.

6. Коефіцієнт загальний покриття – з 2016 – 2017 значення було в межах норми тобто підприємство покривала фінансові зобов'язання покриваються доходами, але у 2018 і 2019 році значення зменшилося стало показувати негативну тенденцію до зменшення і повністю не покриває фінансові зобов'язання доходами.

7. Коефіцієнт фінансової стійкості в межах норми це свідчить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспектив. Також, що СТОВ «Злагода» здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі активи.

8. Кофіцієнт залучення зобов'язань менше норми знаходиться це свідчить про те, що підприємство не стабільно розподіляє грошовий потік можуть виникнути ускладнень при погашенні зобов'язань і підвищує фінансовий ризик.

9. Коефіцієнт фінансового напруження за 5 років менше норми і свідчить про те що зобов'язань в СТОВ «Злагода» більше ніж власного капіталу.

10. Коефіцієнт інвестування у 2015- 2017 в межах норми був, але з 2018 і 2019 зменшився і став менше норми у зв'язку не достатністю власного капіталу для покриття необоротних активів і власного капіталу у формуванні оборотних активів.

3.3. Методика фінансового аналізу ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства

На сьогоднішній день рівень банкрутства українських підприємств має тенденцію до зростання, що створює все більші потреби в точності прогнозування ймовірності банкрутства. Так, як Україна, згідно Глобального індексу конкурентоспроможності (ГІК), є інвестиційно привабливою, то такий аспект, як прогнозування банкрутства відіграє важливу роль в розвитку української

економіки. Це зумовлено тим, що непрогнозовані банкрутства підвищують фінансові ризики для іноземних інвесторів [15].

Бажання попереджати банкрутство заздалегідь, на етапах його зародження, спричинило появу великої кількості методик та моделей, за допомогою яких можна оцінити фінансовий стан організацій та підприємств. Проаналізувавши підходи до оцінки настання банкрутства можна їх об'єднати в класифікацію наведену на рис.3.5.

Рис.3.5 Класифікація наявних підходів до оцінки та прогнозування ймовірності банкрутства підприємств

До першої групи експертних методів можна віднести, моделі спеціалістів, які базуються на якісних методах дослідження наприклад: метод Скоуна і методика якісного аналізу В. В. Ковальова [23].

Другим і одним з основних напрямків діагностики банкрутства підприємств є підхід, що базується на розрахунку різних фінансових коефіцієнтів на основі фінансової звітності. Аналіз літературних джерел дозволив виділити наступні методики діагностики банкрутства підприємства, засновані на розрахунку і аналізі фінансових показників:

- методика, заснована на коефіцієнта фінансування важколіквідних активів;
- методика діагностики банкрутства підприємства І. Бланка;
- метод «credit-men» Ж. Депаляна [27];
- модель фінансової рівноваги підприємства Ж. Франшо та І. Романе [33].

У вітчизняній практиці використовується для оцінки ймовірності банкрутства у система коефіцієнтів: коефіцієнт поточної ліквідності коефіцієнт забезпеченості власними коштами і коефіцієнт відновлення платоспроможності.

Третім можна виділити методи штучно інтелектуальної системи, які засновані на використанні експертних систем, можна розділити на дві групи: діагностичні експертні системи і системи нейромережових обчислень. Також можна відзначити, що ці системи діагностичного характеру в економіці стали поширюватися порівняно недавно і ще не знайшли широкого застосування, що не дозволяє вести мову про достатній ступінь точності [35].

До економіко-математичних відносяться методи прогнозування ймовірності банкрутства, засновані на побудові економіко-математичних моделей. До них відносяться: дискримінантний аналіз, кластерний аналіз, дерева класифікації і імітаційне моделювання. З економіко-математичних методів, використовуваних для прогнозування банкрутства підприємств часто застосовуваним на практиці є дискримінантний аналіз [38].

Суть дискримінантного аналізу полягає в тому, що за допомогою математично-статистичних методів будується функція та обчислюється інтегральний показник, на підставі якого з певною ймовірністю можна передбачити банкрутство суб'єкта господарювання, порівнюючи з граничним значенням [30].

Найбільш відома в цій області робота економіста Альтмана, який розробив за допомогою апарату мультиплікаційного дискримінантного аналізу методу розрахунку ймовірності банкрутства підприємства. З 22 аналітичних коефіцієнтів вибрав 5 найбільш значимих для прогнозу і побудував багатофакторну регресію, відому як п'ятифакторна модель Альтмана [61].

Особливістю методу є те, що його використання дозволяє визначити ймовірність банкрутства на підприємстві, порівнюючи значення інтегральних показників з певними граничними значеннями. Методика розрахована на фінансові коефіцієнти, які визначаються за даними балансу підприємства. Етапи розрахунку прогнозу банкрутства:

1. Спочатку розраховуються змінні X , всього їх 5 (в інших моделях може бути більше або менше). Дані для розрахунку коефіцієнтів беремо з Звіту про фінансовий стан (Баланс) (ф. № 1) та Звіт про фінансові результати (ф. № 2) за п'ять років, де:

$$x_1 = \frac{\text{Оборотний капітал}}{\text{Активи}}; \quad (1.1)$$

$$x_2 = \frac{\text{Нерозподілений прибуток}}{\text{Активи}}; \quad (1.2)$$

$$x_3 = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Активи}}; \quad (1.3)$$

$$x_4 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позиковий капітал}}. \quad (1.4)$$

2. Отриманні результати змінних X підставляємо в саму модель Альтмана:

$$Z = 1,2 \times x_1 + 1,4 \times x_2 + 3,3 \times x_3 + 0,6 \times x_4 + 1,0 \times x_5 \quad (1)$$

і розраховуємо значення Z .

3. Отримане значення Z порівнюється з граничним значенням моделі і робиться висновок відносно стану підприємства, якщо:

- $Z \leq 1,8$ – дуже висока ймовірність банкрутства;
- $1,81 \leq Z \leq 2,70$ – висока;
- $2,71 \leq Z \leq 2,90$ можлива;
- $Z \geq 2,91$ – дуже низька [62].

На прикладі СТОВ «Злагода» було проведено аналіз його ймовірності банкрутства за 2017-2019 роки в табл.3.5.

Таблиця 3.5

Розрахунок ризику банкрутства СТОВ «Злагода» за моделлю Альтмана

Коеф.	Значення					Розрахунок				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
x_1	0,59	0,30	0,24	-0,06	-0,03	0,71	0,36	0,28	-0,07	-0,03
x_2	0,02	0,03	0,01	0,05	0,10	0,03	0,04	0,02	0,07	0,14
x_3	0,02	0,03	0,02	0,06	0,10	0,08	0,10	0,05	0,20	0,34
x_4	11,71	1,30	1,36	1,20	1,86	7,03	0,78	0,82	0,72	1,11
Разом Z - розрахунок за моделлю Альтмана						8,85	2,66	2,62	2,67	3,90
Висновок						дуже низька	Висока	висока	висока	дуже низька

За моделлю Альтмана в результаті проведених розрахунків можна дійти висновків, що за досліджуваний період у 2015 і 2019 році підприємство знаходилось у стані, не схильному до банкрутства і дуже низькою ймовірність банкрутства. У 2016 році ймовірність банкрутства знизилась на 6,19 порівняно з 2015 роком, тобто загроза банкрутства стала високою, але нижче норми.

Точність моделі Альтмана для невиробничих підприємств у процесі дослідження становить 90,9% в прогнозуванні банкрутства підприємства за 1 рік. Але існують певні коригування до цієї моделі для ринків, що розвиваються [6].

Для достовірного і точного результату щодо оцінки ймовірності банкрутства краще застосовувати не одну модель. З найпоширеніших методів оцінки банкрутства було обрано п'ять моделей, де було вивчено саме рівняння моделі, показники і граничні значення банкрутства.

Модель Ліса – це модель оцінки вірогідності банкрутства, що враховує такі показники як рентабельність, ліквідність та фінансову незалежність підприємства. Чотирьох факторна модель Ліса, в якій фактори враховують такі результати діяльності як ліквідність, рентабельність і фінансову незалежність економічної організації [14].

$$Z = 0.063 \times x_1 + 0.092 \times x_2 + 0.057 \times x_3 + 0.001 \times x_4 \quad (2)$$

де:

$$x_1 = \frac{\text{Оборотний капітал}}{\text{Активи}}; \quad (2.1)$$

$$x_2 = \frac{\text{Прибуток до оподаткування}}{\text{Активи}}; \quad (2.2)$$

$$x_3 = \frac{\text{Нерозподілений прибуток}}{\text{Активи}}; \quad (2.3)$$

$$x_4 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи}}. \quad (2.4)$$

Розрахувавши за даною формулою наш результат можна інтерпретувати так:

$Z < 0,037$ – вірогідність банкрутства висока .

$Z > 0,037$ — вірогідність банкрутства низька [19].

Розглянемо використання моделі Ліса для СТОВ «Злагода» за останні 5 років в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок ризику банкрутства СТОВ «Злагода» за моделлю Ліса

Коеф.	Значення					Розрахунок				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
x1	0,667	0,665	0,607	0,366	0,322	0,042	0,042	0,038	0,023	0,020
x2	0,040	0,041	-0,095	-0,103	-0,103	0,004	0,004	-0,009	-0,009	-0,009
x3	0,614	0,386	0,398	0,392	0,496	0,035	0,022	0,023	0,022	0,028
x4	11,71 4	1,297	1,358	1,197	1,856	0,012	0,001	0,001	0,001	0,002
Разом X - розрахунок за моделлю Ліса						0,092	0,069	0,054	0,037	0,041
Висновок:						стійк	стійк	стійк	стійк	стійк

Отже, згідно отриманих даних можна зробити такі висновки: що СТОВ «Злагода» за моделлю Ліса з 2015 по 2019 роки не загрозувала банкрутства, вірогідність банкрутства низька. Якщо повірювати 2015 з 2019 то показник мав тенденцію до зменшення на 0,051.

Наступна модель Р. Таффлер і Г. Тішоу запропонували чотирьохфакторну модель для оцінки ймовірності банкрутства підприємства. Сутність методики полягала у статистичному методі – аналіз багатовимірного дискримінанту. При цьому використовуються співвідношення показників, як прибутковість, оборотність капіталу та ліквідності [56]. Дана модель допомагає звести наведені показники відтворюючи фінансовий стан підприємства. Модель Таффлера-Тішоу використовуються компаніями акції яких котируються на біржі і виглядає :

$$Z = 0.53 \times x_1 + 0.13 \times x_2 + 0.18 \times x_3 + 0.16 \times x_4 \quad (3)$$

де:

$$x_1 = \frac{\text{Прибуток від продажу}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (3.1)$$

$$x_2 = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Позиковий капітал}}, \quad (3.2)$$

$$x_3 = \frac{\text{Поточні зобов'язання}}{\text{Активи}}, \quad (3.3)$$

$$x_4 = \frac{\text{Виручка}}{\text{Активи}}. \quad (3.4)$$

Отримані результати можна інтерпретувати, як:

$Z > 0,3$ - показує низьку ймовірність банкрутства компанії;

$Z < 0,2$ - то ймовірність банкрутства висока;

$0,2 < Z < 0,3$ – зона невизначеності [4].

Розглянемо використання моделі Таффлера-Тішоу для ТОВ «Орбіта Сервіс» за останні 5 років в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Розрахунок ризику банкрутства СТОВ «Злагода» за моделлю Таффлера-Тішоу

Коеф	Значення					Розрахунок				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
x1	0,51	0,11	-0,26	-0,24	-0,29	0,27	0,06	-0,14	-0,13	-0,16
x2	8,48	1,53	1,43	0,80	0,92	1,10	0,20	0,19	0,10	0,12
x3	0,08	0,36	0,37	0,42	0,35	0,01	0,07	0,07	0,08	0,06
x4	1,00	1,38	1,45	1,75	2,34	0,16	0,22	0,23	0,28	0,38
Разом Z - розрахунок за моделлю Таффлера-Тішоу						1,55	0,54	0,35	0,33	0,40
Висновок:						стік	стік	стік	стік	стік

Отже, згідно отриманих даних можна зробити такі висновки: розрахунки за останні 5 років показали, що підприємство за моделлю Таффлера-Тішоу має високі показники надійності, котрі в порівнянні з 2015 роком зменшилися, але тримаються в межах норми всього періоду аналізу.

Модель Спрінгейта сформована за допомогою покрокового дискримінантного аналізу методом Альтмана. Модель Спрінгейта більш об'єктивно відображає фінансовий стан. Це пояснюється тим, що Альтман виводив дискримінантну функцію за показниками підприємств 50-60-х років, до того ж вона орієнтована на використання для великих компаній і корпорацій, а модель Спрінгейта не накладає таких обмежень, і розроблена значно пізніше з урахуванням та усуненням певних недоліків моделі Альтмана. У процесі

створення моделі з 19 фінансових коефіцієнтів в остаточному варіанті залишилося тільки 4 [10]:

$$Z = 1,03 \times x_1 + 3,07 \times x_2 + 0,66 \times x_3 + 0,4 \times x_4 \quad (4)$$

$$\text{де: } x_1 = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Активи}}; \quad (4.1)$$

$$x_2 = \frac{\text{Прибуток до оподаткування} + \text{Відсоток до виплати}}{\text{Активи}}; \quad (4.2)$$

$$x_3 = \frac{\text{Прибуток до оподаткування}}{\text{Поточні зобов'язання}}; \quad (4.3)$$

$$x_4 = \frac{\text{Виручка}}{\text{Активи}}. \quad (4.4)$$

Якщо $Z < 0,862$, то підприємство є потенційним банкрутом [29].

Розглянемо використання моделі Спрінгейта для СТОВ «Злагода» за останні 5 років в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок ризику банкрутства СТОВ «Злагода» за моделлю Спрінгейта

Коеф.	Значення					Розрахунок				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
x1	0,588	0,302	0,237	-0,059	-0,028	0,606	0,311	0,244	-0,061	-0,029
x2	0,023	0,030	0,016	0,061	0,102	0,070	0,093	0,049	0,188	0,313
x3	1,910	0,364	0,326	0,416	0,626	1,261	0,240	0,215	0,274	0,413
x4	0,854	1,244	1,332	1,574	2,125	0,342	0,498	0,533	0,630	0,850
Разом Z - розрахунок за моделлю Спрінгейта						2,278	1,142	1,042	1,031	1,548
Висновок:						стійке	Стойке	стійке	стійке	стійке

Згідно отриманих даних можна зробити такі висновки: у період з 2015 року по 2019 рік на підприємстві ризик банкрутства є малоймовірним за моделлю Спрінгейта.

Найбільш поширеною в Україні є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О. Терещенка. Розроблена дискримінантна модель О. Терещенка має значні переваги над традиційними вітчизняними методиками. Модель Терещенка представляється у такому вигляді [39]:

$$Z = 1,5 \times x_1 + 0,08 \times x_2 + 10 \times x_3 + 5 \times x_4 + +0,3 \times x_5 + +0,1 \times x_6 \quad (5)$$

$$x_1 = \frac{\text{Грошові знаходження}}{\text{Зобов'язання}} \quad (5.1)$$

$$x_2 = \frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Зобов'язання}} \quad (5.4)$$

$$x_3 = \frac{\text{Чистого Прибутку}}{\text{Середньої суми активів}} \quad (5.3)$$

$$x_4 = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Виручка}} \quad (5.4)$$

$$x_5 = \frac{\text{Виробничі запаси}}{\text{Виручка}} \quad (5.5)$$

$$x_6 = \frac{\text{Виручка}}{\text{Капітал}} \quad (5.6)$$

Якщо $0 < Z < 1$ – то існує загроза банкрутства, $1 < Z < 2$ – фінансова стійкість порушена і якщо $Z > 2$, то банкрутство не загрожує [63]. Розглянемо використання моделі Спрінгейта для СТОВ «Злагода» за останні 5 років в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Розрахунок ризику банкрутства СТОВ «Злагода» за моделлю О.

Терещенка

Коеф.	Значення					Розрахунок				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
x1	12,77	3,79	3,93	4,12	6,70	19,16	5,69	5,90	6,18	10,04
x2	12,71	2,76	2,71	2,35	2,86	1,02	0,22	0,22	0,19	0,23
x3	0,02	0,03	0,01	0,05	0,10	0,23	0,30	0,13	0,50	1,02
x4	0,02	0,02	0,01	0,03	0,04	0,11	0,11	0,05	0,14	0,22
x5	0,29	0,32	0,28	0,12	0,07	0,09	0,10	0,08	0,04	0,02
x6	1,00	1,38	1,45	1,75	2,34	0,10	0,14	0,15	0,18	0,23
Разом Z - розрахунок за моделлю О.Терещенка						20,71	6,56	6,52	7,23	11,77
Висновок:						стійке	стійке	стійке	Стійке	стійке

Отже, згідно отриманих даних можна зробити такі висновки: підприємство СТОВ «Злагода» за 5 років, з 2015 року по 2019 рік – має мінімальну ймовірність банкрутства.

За отриманими 5 моделями розрахунку можна побачити, як змінювалися вірогідність банкрутства на протязі 5 років і представлено на рис.3.6.

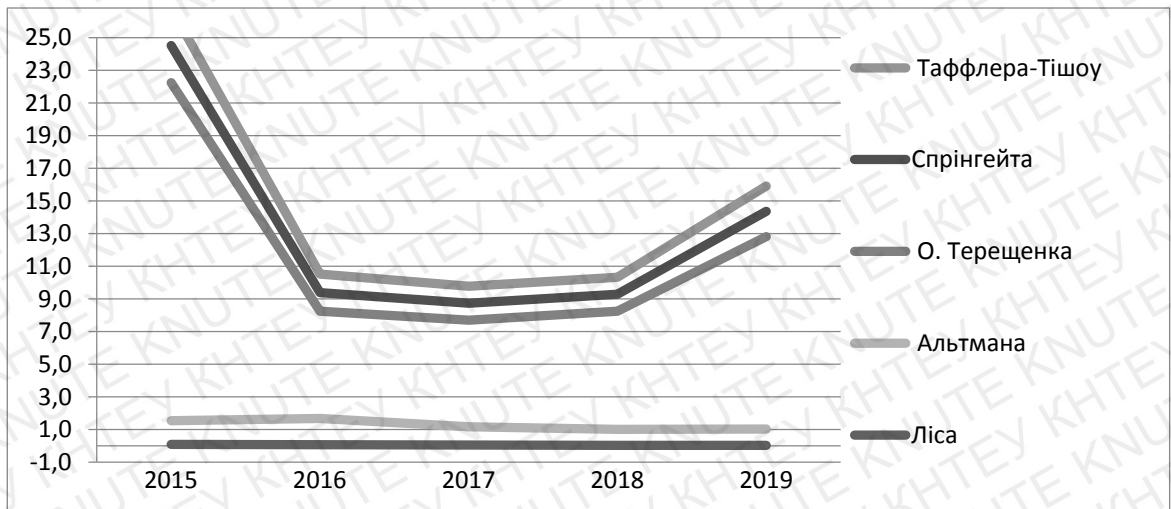

Рис.3.6 Діагностика банкрутства СТОВ «Злагода» за 2015-2019 роки за різними моделями

Отже, згідно отриманих даних, а саме дослідження загальної діяльності підприємства та розрахунку ризику банкрутства можна зробити такі висновки по підприємству СТОВ «Злагода», що всі моделі, які використовувались для дослідження показали різний, але подібний результат щодо стану підприємства.

Лише одна модель, а саме модель Альтмана показала, що досліджуване підприємство має вірогідність банкрутства в період з 2016 по 2018 роки. Висока ймовірність банкрутства в ці роки суперечить іншим моделям. Тобто, розрахунок використовуючи лише одну модель для аналізу не покаже точний результат і не відобразить результат, котрий буде мати гарантії.

3.4. Оцінка можливостей протидії ризику банкрутства сільськогосподарського підприємства.

Сільське господарство є однією з найважливіших і водночас найбільш ризикованих галузей економіки. Діяльність сільськогосподарських підприємств постійно перебуває під впливом стихійних сил природи, погодних та кліматичних умов. Виходячи з цього, щоб підприємство не зазнало банкрутства в сучасних умовах можна запропонувати підприємству застрахувати сільське господарство.

Згідно з чинним законодавством в Україні протягом останніх десяти років страхування врожаю сільськогосподарських культур у колективних і фермерських господарствах було добровільним, а в державних — обов'язковим [50].

Механізм страхування очікуваної вартості сільськогосподарської продукції (страхування врожаїв сільськогосподарських культур) досить детально висвітлений у постанові № 1000 [49], що дає можливість здійснити детальний аналіз цього виду страхування. В сільськогосподарському страхуванні є 2 види страхування:

- 1) страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень;
- 2) страхування сільськогосподарських тварин [22].

Якщо підприємство СТОВ «Злагода» оформить страховку, то матиме захист від багатьох випадків, які для підприємства могли б призвести до банкрутства є виплата страхового відшкодування зразу після настання страхового випадку.

Другою пропозицією протидії ризику банкрутства є ефективність управління фінансовою безпекою, на мою думку, істотно залежить від професіоналізму фінансових менеджерів, фінансистів-аналітиків. На багатьох підприємства особливо господарських є зазвичай бухгалтер, економіст, головний бухгалтер і касир.

Пропонуємо на підприємствах сектора економіки створити Службу фінансової безпеки (СФБ) як самостійний структурний підрозділ, що вирішує завдання безпосереднього забезпечення захисту пріоритетних інтересів в умовах зростання фінансових ризиків, посилення конкурентної боротьби, що наділена конкретними функціями чи людиною на підприємстві, яка буде цим займатися.

Планування і прогнозування підприємницької діяльності суб'єкта підприємництва передбачає розробку і реалізацію коротких та довгострокових фінансових планів, що потребує від фінансових менеджерів (фінансових аналітиків) знань специфіки кругообігу оборотного капіталу та аналізу структури, ефективності його використання в попередні періоди. Саме планування і прогнозування є тим процесом, що призводить до забезпечення нормального відтворювального процесу необхідними джерелами [20].

Створення окремої Служби фінансової безпеки чи посаду фахівця з забезпечення фінансової безпеки, котрий взаємодіючи з обліковою службою на підставі розроблених стратегічних і поточних заходів, формує, обробляючи зовнішню інформацію, облікову політику, удосконалює звітну інформацію, що забезпечує високий рівень фінансової безпеки, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності.

Для постійного моніторингу фінансового стану, рівня платоспроможності, ліквідності та стійкості керівництву підприємства, а також задля ефективного та раціонального вирішення завдань аналізу господарської діяльності можна досягти за умов проектування їх в інформаційній базі, або ж використати бюджетний варіант та розробити систему автоматичних розрахунків в Excel, що буде сприяти прийняттю вірних та своєчасних управлінських рішень.

Особливу вагу варто приділити саме розширенню клієнтської бази, оскільки підприємство отримує прибуток лише за рахунок кількох постійних клієнтів. Необхідно терміново підвищити ефективність маркетингу досліджуваного підприємства.

Важливим питанням є розробка персонального сайту та популяризувати послуги СТОВ «Злагода», провадження систематичного розсилання рекламних аркушів потенційним клієнтам (зазвичай подібний захід використовують для приваблення уваги крупних підприємств).

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було проведено аналіз фінансової стійкості і платоспроможності підприємства. За результатами аналізу можна зробити висновок, що СТОВ «Злагода» не раціонально використовує свої фінансові ресурси, але не дивлячись на це за 2015 – 2019 роки підприємство не було дуже високого ризику до банкрутства. Надано низку рекомендацій, які дозволять СТОВ «Злагода» покращити фінансовий стан підприємства та зменшити ризик банкрутства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Процес фінансового оздоровлення починається з виявлення та дослідження зовнішніх та внутрішніх кризових факторів, тобто здійснюється діагностика кризового стану та загрози банкрутства підприємства. Діагностика проблеми неплатоспроможності та банкрутства розглядається як структурно-логічна схема, при використанні якої можна сформулювати необхідні висновки щодо стану, в якому знаходиться підприємство, та можливих шляхів виходу з нього. В ході вивчення сутності і методів діагностики банкрутства освітлено низку запитань, на підставі яких можна зробити наступні висновки:

1. Банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Кодексом України з процедур банкрутства, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Результати проведеної роботи показали, що не існує єдиного визначення терміну банкрутства проте, існують різні підходи до його трактування, над проблематикою виявлення ознак банкрутства суб'єкта господарювання працювало значна кількість вітчизняних та зарубіжних вчених та науковців: Н.С. Артамонова, Н.С. Барабаш, В.Г. Барановська, Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, А.А. Губар, В.А. Даниленко, А.В. Матвійчук, Н.І. Коломієць, О.В. Комірна, К.О. Назарова, О.О. Терещенко, С.О. Черкасова, Н.В. Черничко, Д. В. Ящук, Е. Альтман, Дж. Таффлер Г. Тішоу, Р. Ліс, Ж. Конан М. Гольдер, Ж. Депалян та інші.

2. Діяльність суб'єктів господарювання в сучасних умовах відкритої економіки знаходиться під постійним впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, які мають тенденцію до змін. Цей фактор є причиною зростання попиту на аналіз фінансового стану та платоспроможності, що відображає фінансову стійкість і попереджує ризики банкрутства.

Не дивлячись на достатню мобільність, процес аналізу є досить містким, що спричиняє формування окремих економічних структур або підрозділів на

підприємствах. Проте, в організаційній структурі більшості суб'єктів підприємницької діяльності України такі підрозділи відсутні.

3. Основною та найбільш важливою складовою аналізу фінансового стану є економічна інформація. Економічна інформація про суб'єкт підприємницької діяльності, використовувана в процесі аналізу може забезпечити потреби аналітиків щодо оцінки за такими напрямками:

- сучасний стан і зміна, розвиток економічного потенціалу господарюючого суб'єкта;
- рух капіталу й ефективність участі у капіталі підприємства;
- ефективність придбання, продажу та володіння цінними паперами;
- ефективність партнерських стосунків і здатність господарюючого суб'єкта своєчасно виконувати свої зобов'язання за поставками і за платежами;
- ефективність і якість виробничо-фінансового менеджменту та пайову участь у кінцевих фінансових результатах;
- дієвість та результативність тактичного регулювання діяльності господарюючого суб'єкта;
- реальна забезпеченість зобов'язань підприємства, вірогідність виникнення кризових ситуацій і ефективність антикризового управління;
- стан дивідендів і результативність дивідендної політики [20, с.168].

Використання економічної інформації також надає дані про сферу функціонування підприємства, рівень конкуренції, економічну, соціальну та політичну ситуацію в країні чи країнах реалізації продукту діяльності та ін.

4. У процесі дослідження аналізу банкрутства суб'єкта господарювання та можливостей його протидії нами сформовано організаційно-інформаційну модель діагностики ризику банкрутства підприємства, яка має наступну структуру:

1. Мета і завдання фінансового аналізу
2. Узагальнення та реалізація результатів фінансового аналізу
3. Об'єкти і суб'єкти фінансового аналізу
4. Система економічних показників фінансового аналізу

5. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

6. Методичні прийоми обробки вхідної інформації

Кожен блок організаційно-інформаційної моделі фінансового аналізу несе в собі дані, що формують напрям роботи, механізм і послідовність дій у процесі проведення аналізу.

5. Для дослідження забезпеченості та ефективності використання трудових ресурсів було обрано СТОВ «Злагода» за 2015 - 2019 роки. Підприємство надає послуги з вирощування зернових та технічних культур, овочівництва, розведення великої рогатої худоби та інші послуги, які застосовується на підприємствах сільського господарства.

За проаналізований період спостерігається тенденція до зростання спостерігалася в валюті балансу, серед активів збільшення було в основних засобах, довгострокових біологічних активів і готовій продукції. Чистий дохід від реалізації мав тенденцію на протязі 5 років до зростання, з 2015 на 2019 років на 6 553 тис.грн. В той же час збільшуються і витрати підприємства. Так собівартість продукції зросла на 8 187 тис.грн. Завдяки тому, що темп росту доходів від діяльності випереджає темп росту витрат, то спостерігається постійне зростання чистого прибутку.

6. Для дослідження оцінки СТОВ «Злагода» на предмет фінансової стійкості нами застосовується система спеціальних показників. Розраховані коефіцієнти платоспроможності і фінансової стійкості, які відхиляються від нормативних значень.

СТОВ «Злагода» за прогнозований період має достатність власних фінансових ресурсів для фінансування необоротних активів і частини оборотних активів. Підприємство покривало доходами фінансові зобов'язання у 2015 - 2016, але у 2018 і 2019 році значення зменшилося стало показувати негативну тенденцію до зменшення і повністю не покриває фінансові зобов'язання доходами. Це свідчить про неповне використання фінансового та виробничого потенціалу підприємств, також свідчить про значну фінансову залежність підприємства від зовнішніх кредиторів

Не зважаючи на зобов'язання зростаючі, коефіцієнт фінансової стійкості в межах норми це свідчить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі і підприємство здатне фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі активи.

У результаті оцінки фінансового стану СТОВ «Злагода» виявлено, що підприємство, не стабільно розподіляє грошовий потік можуть виникнути ускладнень при погашенні зобов'язань і це підвищує фінансовий ризик (за 2016-2017 роки було значне збільшення зобов'язань). Підприємство здатне погасити свої поточні зобов'язання у повному обсязі власними оборотними активами. Загалом оборотні активи СТОВ «Злагода» зосереджені в запасах і товарах, що можуть значно затягнути процес погашення поточних зобов'язань, в результаті чого можливим є прострочення зобов'язань.

7. Для отримання точного результату нами вирішено використання одразу кількох моделей діагностики банкрутства: Альтмана, Лісі, Таффлера-Тішоу, Спрінгейта і Терещенка. Всі моделі, які використовувались для дослідження показали різний, але подібний результат щодо стану підприємства. Показали більшість що підприємство за 5 років не має загрози банкрутства і фінансовий стан стійкий. Лише одна модель, а саме модель Альтмана показала, що вірогідність банкрутства в період з 2016 по 2018 рік висока ймовірність банкрутства, що суперечить іншим моделям. Тобто, розрахунок використовуючи лише одну модель для аналізу не покаже точний результат і не відобразить результат, котрий буде мати гарантії, треба брати декілька і порівнювати.

8. Діагностика СТОВ «Злагода» на предмет банкрутства за період 2015-20189 роки позначилась високим рівнем фінансового стану, що мінімізує ризики не лише банкрутства, а й кризи в окремих ділянках діяльності суб'єкта господарювання. Аналіз динаміки ресурсів, платоспроможності та стійкості підприємства показав що на підприємстві є ділянки, які треба удосконалювати для попередження банкрутства. Отже для зменшення ризиків банкрутства на підприємстві СТОВ «Злагода» було запропоновано варіанти:

- створити на підприємстві спеціальний орган Службу фінансової безпеки чи фахівця фінансової безпеки, який буде слідкувати за показниками підприємства контролювати, аналізувати та запобігати банкрутству;
- користуватися для моніторингу фінансового стану бюджетний варіант програми та розробити систему автоматичних розрахунків в Excel, що буде сприяти прийняттю вірних та своєчасних управлінських рішень;
- страхування підприємства, що в непередбачених ситуаціях, допоможе не зазнати банкрутства та покрити збитки;
- підвищити ефективність маркетингу досліджуваного підприємства і кількість нових клієнтів (розробка персонального сайту, популяризація в соціальних мережах, газетах і радіо).

Ризик банкрутства є об'єктивною передумовою розвитку будь-якої мікро- та макроекономічної системи. В умовах сучасної економіки ризик банкрутства приймає особливе значення для підприємства. При настанні банкрутства підприємство поступово, а в подальшому і повністю втрачає здатність до функціонування, і як наслідок розоряється та закривається. Прогнозування ймовірності банкрутства є дуже важливим моментом в управлінні. Особлива небезпека банкрутства, як явища в процесі розвитку підприємства полягає в тому, що воно виникнути може абсолютно несподівано й під час гармонійного розвитку організації та носити характер непереборної катастрофи.

Прогнозування ймовірності банкрутства дозволяє виявити ознаки погіршення фінансового становища на ранніх етапах, виявити причини їх виникнення та розробити комплекс заходів щодо їх усунення, для виведення підприємства з неплатоспроможного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Guidelines Prudential treatment of problem assets - definitions of non-performing exposures and forbearance: Basel Committee on Banking Supervision, July 2016, 41 p.
2. Pro provadzhennia u spravakh pro neplatospromozhnist: Rehlament Radb (IeS) № 1346/2000 vid 29.05.2000 r. URL: old.minjust.gov.ua/file/32678.docx [in Ukrainian].
3. Trots, I. Systema poperedzhennia ta ekonomichni napriamy zapobigannia bankrutstvu pidpnyemstv [System of warning and economic directions of prevention of bankruptcy of enterprises]. Abstract of dissertation of candidate of economic Sciences. Khmelnytsky, KhNU, 2016 - 21 p.
4. Абрамова А.С. Духніч О.В. Основні причини банкрутства підприємств України та заходи по запобіганню їх неплатоспроможності / А.С. Абрамова О.В. Духніч // «Молодий вчений». – 2017. - № 11(51). – С. 1092-1095.
5. Абрамова А.С., Духніч О.В. Основні причини банкрутства підприємств України та заходи із запобігання їх неплатоспроможності. Молодий вчений. 2017. № 11(51). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/262.pdf>
6. Алмашій Я.І. Антикризове фінансове управління підприємством: сутність та механізми реалізації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 12. С. 66–69. URL: <http://www.vestnik-ekonom.mgu.od.ua/journal/2015/12-2015/15.pdf>
7. Аникина, И.Д. Финансовая устойчивость организации: модель оценки и прогнозирования / И.Д. Аникина, А.В. Гукова, А.В. Киров // Финансы и бизнес. – 2016. – №3. – С. 46-53.
8. Антикризисное управление: от банкротства – к финансовому оздоровлению / под ред. Г. П. Иванова. – М. : Закон и право, ЮНИТИ, 1995. – 285 с.
9. Артамонова Н.С. Визначення рівня економічної безпеки підприємства задля забезпечення ефективного адміністрування / Н.С. Артамонова, А.В. Атрашкова // Економіка: реалії часу : наук. журнал. – 2012. – № 1 (2). – С.

19–23.

10. Баранський Р.С., Грендей Н.М., Гаватюк Л.С. Шляхи підвищення платоспроможності вітчизняних підприємств в сучасних умовах / Баранський Р.С., Грендей Н.М., Гаватюк Л.С. // Глобальні та національні проблеми економіки – 2016. – №9. – с. 237-240.
11. Башнянин Г.І., Лінтур І.В. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2016. Вип. 2. С. 98–101.
12. Божко, В. П. Управление финансовой устойчивостью предприятий / В. П. Божко, С. Ю. Балычев // Экономика, статистика и информатика. Вестник УМО. – 2016. – № 4. – С. 33–37.
13. Босенко А. В. Тенденції формування стратегічних альтернатив розвитку підприємств малого та середнього бізнесу в Україні / А. В. Босенко // Наукові записки національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. – Острог: 2017. – № 4(32). – с. 4–9.
14. Ватченко О. Б. Використання моделей оцінки ймовірності банкрутства на підприємствах України / О. Б. Ватченко, Р. С. Шаранов // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Електронне наукове фахове видання Випуск 6 (17). – 2018. – С. 132-138.
15. Волкова Н. А. Методичні підходи аналізу кризового стану та схильності до банкрутства [Електронний ресурс] / Н. А. Волкова, І. А. Сніткіна // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 798-801. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/161.pdf>
16. Волкова Н. А., Сніткіна І. А. Методичні підходи аналізу кризового стану та схильності до банкрутства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. №17. С. 798-801. URL: <http://global-national.in.ua>.
17. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436. Дата оновлення: 07.03.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 17.03.2018).
18. Гук О.В. Антикризисное управління як спосіб запобігання банкрутству

- підприємства. Економіка: реалії часу. 2015. № 6 (22). С. 193–198
19. Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Н.М. Давиденко // Актуальні проблеми економіки. - 2011. - №2. - С. 36-40.
 20. Даниш С. Т. Дослідження джерел інформації для аналізу платоспроможності клієнтів / С. Т. Даниш // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - № 11. - С. 38-42.
 21. Довбня С.Б. Діагностика економічної безпеки підприємства як інструмент визначення напрямків його інноваційного розвитку / С.Б. Довбня, Н.Ю. Гічова // Економічний вісник НГУ. – 2008. – № 3. – С. 36–42.
 22. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”. За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 680 с.
 23. Економічний аналіз: Підручник / Є.В. Мних – К.: КНТЕУ, 2011 – 630 с.
 24. Жилінська Л.О. Реалізація методичних підходів до управління платоспроможності підприємства / Л.О. Жилінська // Економіка суб’єктів господарювання. – 2017. – № 1(21). – С. 126-130.
 25. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 р. № 2344-ХІІ із змінами та доповненнями від 04.06.2009 р. № 1442-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
 26. Каркавчук В.І. Моделювання рівня рентабельності підприємства / В.І. Каркавчук // Формування ринкової економіки в Україні. – 2011. – № 18- с. 215.
 27. Квасницька Р.С., Кордонець І.М. Етапність проведення діагностики кризового стану та ймовірності банкрутства підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2015. № 2. С. 130–135.
 28. Кельчевская Н.А. Комплексный анализ и целевое прогнозирование финансового состояния предприятия / Н.А Кельчевская // Проблемы теории

- и практики управления. – 2017. – № 1. – С. 93 – 99.
- 29.Клімович І. М., Татієвська К. А. Деякі питання сутності оцінки фінансового стану підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/64.pdf
- 30.Ковалевська А.В., Асєєв С.І. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. Бізнес Інформ. 2012. № 3. С. 163-169.
- 31.Коваленко Д.І. Оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства в умовах нестабільності: теоретико-методичний аспект / Д.І. Коваленко, В.О. Нехороших // Інтернаука : міжнародний науковий журнал. Серія : Економічні науки. – 2017. – № 6 (6). – С. 33–38.
- 32.Костецький Я.І. Факторний аналіз прибутку аграрних підприємств / Я.І. Костецький // Економічний аналіз. – 2015. – № 2.- с.19.
- 33.Костюк В.О. Факторний аналіз чистого прибутку водопровідного підприємства / В. О. Костюк, О. В. Білосорочка // Теорія та практика державного управління. - 2013. - №4- с.16.
- 34.Котляр М.Л. Платоспроможність та ліквідність в системі оцінки фінансової стійкості підприємства / М.Л. Котляр // Економічний простір, – 2016. – № 11. – С. 192-199.
- 35.Кушнір Н. Б. Особливості антикризового управління та економічної діагностики підприємства в сучасних умовах / Н. Б. Кушнір, Д. С. Войтович // Ефективна економіка. – 2016. – № 5. – С. 21–23.
- 36.Лепейко Т.І., Доценко П.О. Аналіз сучасних методик прогнозування ймовірності банкрутства підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/subbrys/library/bancrutscy.pdf>
- 37.Майборода О.Є., Косарева І.П., Лесняк А.О. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення / Майборода О.Є., Косарева І.П., Лесняк А.О. // Глобальні та національні проблеми економіки – 2017. – №18. – с. 256-260.
- 38.Медведева О.В. Комплексный экономический анализ деятельности предприятия: учебник / О.В. Медведева, Е.В. Шпилевская, А.В. Немова. // –

90 М.: Феникс, 2016. – 78-95 с

39. Мельник О.М. Фінансова стійкість підприємства в сучасній економіці / О.М. Мельник // Економіка України. – 2016. - № 4. – С.190-194.
40. Мельниченко О. О. Оцінка кризового стану підприємства / О. О. Мельниченко // Вісник національного університету «Львівська політехніка»: збірник наукових праць. Серія: Менеджмент та підприємництво України: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2016. – № 851. – С. 62–68.
41. Митрофанов Г.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб./ Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш. - К. : Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2002.– с.301.
42. Мних Є. В. Економічний аналіз: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
43. Мних, Є. В. Економічний аналіз [Текст] : підручник: Вид. 2-ге, перероб. та доп. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 472с.
44. Нусінов В.Я. Методологічні засади оцінки багаторівневих показників (на прикладі економічної безпеки підприємства) / В.Я. Нусінов, Є.В. Міщук // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економіка, управління та адміністрування. – 2019. – № 2 (88). – С. 36–45.
45. Нусінов В.Я. Совершенствование корпоративного управления компаниями, находящимися в финансово-экономическом кризисе / В.Я. Нусінов // Вісник університету банківської справи. – 2018. – № 1 (31). – С. 114–121
46. П'ятницька Г.Т., Найдюк В.С. Фінансова стійкість як базис для визначення стратегічного вектору інноваційного розвитку підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 4. С. 7–16.
47. Портоварас, Т. Методологічні аспекти аналізу фінансових ризиків як інструменту управління ними [Текст] / Тетяна Портоварас // Світ фінансів. - 2018. - Вип. 3. – С. 128-140.
48. Постанова КМУ від 27.03.2006 р. № 370 «Про утворення Державного департаменту з питань банкрутства» // ОВУ. – 2006. – № 13. – стор. 163. – Ст. 876.
49. Приходько Н.П. Сутність антикризового управління підприємстві / Н.П.

Приходько // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://masters.donntu.edu.ua/2011/iem/potatuev/library/article02.htm> 32.

50. Про введення в дію Закону України «Про банкрутство»: Постанова Верховної Ради України від 14.05.1992 р. № 2344-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2344-12> (дата звернення: 17.03.2018).
51. Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»: Закон України від 22.12.2011 р. № 4212-VI. Дата оновлення: 05.10.2016. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4212-17> (дата звернення: 17.03.2018).
52. Про внесення змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів у
53. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ від 19.01.2006 № 14 / Міністерство економіки України.
54. Про затвердження Положення про Державний департамент з питань банкрутства: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2006 р. № 533. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/533-2006-%D0%BF> (дата звернення: 17.03.2018).
55. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Указ Президента України від 06.04.2011 р. № 395/2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/395/2011> (дата звернення: 17.03.2018)
56. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства щодо недопущення зловживань у сфері банкрутства на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) від 13.05.2020 № 604-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/604-20#Text>
57. Про утворення Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та

організацій: Указ Президента України від 17.06.1996 р. № 435/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435/96> (дата звернення: 17.03.2018).

- 58.Проволоцька О.М., Воронкова А.В. Сучасні тенденції фінансової стійкості вітчизняних промислових підприємств. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : економіка, управління та адміністрування. 2018. № 1(83). С. 129–133.
- 59.П'ятницька Г. Т. Фінансова стійкість як базис для визначення стратегічного вектору інноваційного розвитку підприємства / Г. Т. П'ятницька, В. С. Найдюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2018. - № 4. - С. 7-1
- 60.Рогоза С.А. Вплив факторів на фінансову стійкість підприємства / С.А. Рогоза // Актуальні проблеми економіки. – 2016. - № 1. - С. 23-25.
- 61.Рубаха М.В. Моніторинг чинників впливу на фінансову стійкість та платоспроможність вітчизняних суб'єктів господарювання у посткризовий період / М.В. Рубаха, О.Б. Нетак // Науковий вісник НЛТУ України. – № 23. – 2017. – С. 278-285.
- 62.Свістунов О. Роль страхування в управлінні ризиками сільського господарства в Україні та напрями підвищення його ефективності // Економіка України. – 2006. - № 1. – С. 66-71.
- 63.Сукрушева Г. О. Причини та наслідки банкрутства вітчизняних підприємств в сучасних умовах / Г.О. Сукрушева // Економіка і суспільство. – 2017. – №9. – С. 682-686.
- 64.Сукрушева Г.О. Папуцин В.М. Причини та наслідки банкрутства вітчизняних підприємств у сучасних умовах / Г. О. Сукрушева, В.М. Папуцин // Економіка та управління підприємствами: економіка і суспільство. – 2017. – Вип. № 9. – С. 682-686
- 65.Терещенко О. О. Управління фінансовою санацією підприємств у схемах і таблицях : навч. посібник / О. О. Терещенко, О. А. Островська, О. Б. Соколова. – К. : КНЕУ, 2014. – 217 с.
- 66.Терещенко О.О. Діагностика неплатоспроможності підприємств як технологія підтримки прийняття фінансових рішень / О. О.Терещенко

//Ефективна економіка. – 2017. - № 3 // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>.

- 67.Ткаченко І. С. Економіко-математичне моделювання фінансового результату підприємства /І. С. Ткаченко, О. В. Проскурович // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 3 (31). –С. 84-94.
- 68.Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін. / За ред. проф. Г.В. Митрофанова. – К.: КНТЕУ, 2002 – 301 с.
- 69.Чемчикаленко Р.А., Яременко В.Г., Павленко О.О. Удосконалення системи діагностики платоспроможності підприємства / Чемчикаленко Р.А., Яременко В.Г., Павленко О.О. // Економіка та суспільство – 2018. – №15. – с. 780-784.
- 70.Чепка В.В., Матяш О.К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. Економіка і суспільство. 2017. № 12. С. 649–655.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство СЛОВ, Злагода " (найменування) Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ 05532032

КОДИ	
	01
	05532032

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 01.01. 2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005	159	159
Основні засоби	1010	122	83
первісна вартість	1011	1423	1423
знос	1012	1301	1340
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020	559	559
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	559	559
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	840	801
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	404	403
Виробничі запаси	1101	34	26
Незавершене виробництво	1102	159	212
Готова продукція	1103	508	465
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110	809	821
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	61	14
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	64	64
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	1638	1602
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	2478	2403

Продовження балансу на 1 січня 2016 р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10	10
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	128	128
Резервний капітал	1415	606	606
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1420	1425
Неоплачений капітал	1425	(-5)	(-5)
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	2159	2214
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	20	-
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	20	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	50	50
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	168	45
розрахунками з бюджетом	1620	4	4
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	8	6
розрахунками з оплати праці	1630	17	29
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	42	55
Усього за розділом III	1695	299	189
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	2478	2403

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство

СТЮБ, Зіноба
(названня)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
01	05532032

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за рік 2015 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2414	1924
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2053)	(1644)
Валовий:			
прибуток	2090	361	283
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	24	35
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(240)	(224)
Витрати на збут	2150	(9)	(4)
Інші операційні витрати	2180	(6)	(4)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	()	()
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	96	83
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(45)	(29)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	55	54
збиток	2355	()	()

Продовження звіту про фінансові результати за 2015 р.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	55	54

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3997	3338
Витрати на оплату праці	2505	389	379
Відрахування на соціальні заходи	2510	160	146
Амортизація	2515	39	39
Інші операційні витрати	2520	330	289
Разом	2550	4915	4191

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство

СТОВ, Зюлєра
(визначення)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУКОДИ
01
05532032

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31, 12, 2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005	159	159
Основні засоби	1010	83	551
первісна вартість	1011	1423	1940
знос	1012	1340	1389
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020	559	649
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	559	649
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	801	1389
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	703	1850
Виробничі запаси	1101	28	1031
Незавершене виробництво	1102	212	179
Готова продукція	1103	465	640
Товари	1004		
Поточні біологічні активи	1110	321	365
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	64	
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		40
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1602	2755
Баланс	1300	2403	4144

Продовження балансу на 1 січня 2016 р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10	10
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	128	128
Резервний капітал	1415	606	606
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1425	1601
Неоплачений капітал	1425	(5)	(5)
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	2214	2240
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		300
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		300
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	50	150
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	45	240
розрахунками з бюджетом	1620	4	60
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	6	9
розрахунками з оплати праці	1630	19	51
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	55	994
Усього за розділом III	1695	189	1504
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	2403	4144

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство

СТОВ. Злагода
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	
	01
05532032	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за рік 2016 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5404	2414
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5157)	(2053)
Валовий прибуток	2090	547	361
збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	48	24
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(395)	(140)
Витрати на збут	2150	(21)	(9)
Інші операційні витрати	2180	(10)	(6)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	()	()
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	()	()
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	169	96
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(43)	(45)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	()	()
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	126	55
збиток	2355	()	()

Продовження звіту про фінансові результати за 2016р.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	186	55

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4096	3927
Витрати на оплату праці	2505	500	389
Відрахування на соціальні заходи	2510	140	160
Амортизація	2515	49	39
Інші операційні витрати	2520	540	330
Разом	2550	5295	4915

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство СТОВ "Злагода"	Дата(рік,місяць,число) за ЄДРПОУ	Коди 2017 12 31 05532032
Територія Ярунська с/ рада	за КОАТУУ	1824087400
Організаційно-правова форма господарювання колективна	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності сільське господарство	за КВЕД	01.41
Середня кількість працівників, осіб 25		
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон Миру, буд. 1, с. ЯРУНЬ, НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ РАЙОН, ЖИТОМИРСЬКА ОБЛ., 11762		0963008480

1.Баланс на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	159,0	-
Основні засоби	1010	551,0	904,0
первісна вартість	1011	1 940,0	2 377,0
знос	1012	(1 389,0)	(1 473,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	679,0	732,0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 389,0	1 636,0
II. Оборотні активи			
Зпаси	1100	1 850,0	1 709,0
у тому числі готова продукція	1103	640,0	704,0
Поточні біологічні активи	1110	865,0	813,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	40,0	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 755,0	2 522,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 144,0	4 158,0

Продовження звіту про фінансові результати за 2017р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10,0	10,0
Додатковий капітал	1410	128,0	128,0
Резервний капітал	1415	606,0	606,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 601,0	1 656,0
Неоплачений капітал	1425	(5,0)	(5,0)
Усього за розділом I	1495	2 340,0	2 395,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	150,0	150,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	240,0	407,0
розрахунками з бюджетом	1620	60,0	138,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	9,0	37,0
розрахунками з оплати праці	1630	51,0	90,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
інші поточні зобов'язання	1690	994,0	713,0
Усього за розділом III	1695	1 504,0	1 535,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	4 144,0	4 158,0

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2017

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6 037,0	5 704,0
інші операційні доходи	2120	41,0	48,0
інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6 078,0	5 752,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 537,0)	(5 157,0)
інші операційні витрати	2180	(436,0)	(426,0)
інші витрати	2270	(38,0)	(43,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(6 011,0)	(5 626,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	67,0	126,0
Податок на прибуток	2300	(12,0)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	55,0	126,0

Керівник

(підпис)

Лавренюк Володимир Олександрович
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Лавренюк Володимир Олександрович
(ініціали, прізвище)

Додаток 1

до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди	
СТОВ "Злагода"	2019 01 01	за ЄДРПОУ	05532032
Територія	Ярунська с/рада	за КОАТУУ	1824087400
Організаційно-правова форма господарювання	колективна	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Розведення великої рогатої худоби молочних порід	за КВЕД	01.41
Середня кількість працівників, осіб	28		
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	Миру, буд. 1, с. ЯРУНЬ, НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ РАЙОН, ЖИТОМИРСЬКА обл., 11762		0963008480

1.Баланс на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	904,0	2 273,0
первісна вартість	1011	2 377,0	3 835,0
знос	1012	(1 473,0)	(1 562,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	732,0	800,0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 636,0	3 073,0
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 709,0	1 046,0
у тому числі готова продукція	1103	704,0	132,0
Поточні біологічні активи	1110	813,0	725,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 522,0	1 771,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 158,0	4 844,0

Продовження звіту про фінансові результати за 2018р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10,0	10,0
Додатковий капітал	1410	128,0	128,0
Резервний капітал	1415	606,0	606,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 656,0	1 900,0
Неоплачений капітал	1425	(5,0)	(5,0)
Усього за розділом I	1495	2 395,0	2 639,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	150,0	80,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	407,0	820,0
розрахунками з бюджетом	1620	138,0	162,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	37,0	42,0
розрахунками з оплати праці	1630	90,0	108,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	713,0	845,0
Усього за розділом III	1695	1 535,0	2 057,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	4 158,0	4 844,0

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 480,0	6 037,0
Інші операційні доходи	2120	58,0	41,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	8 538,0	6 078,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 625,0)	(5 537,0)
Інші операційні витрати	2180	(555,0)	(436,0)
Інші витрати	2270	(61,0)	(38,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(8 241,0)	(6 011,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	297,0	67,0
Податок на прибуток	2300	(53,0)	(12,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	244,0	55,0

Керівник

(підпис)

Лавренко Володимир Олександрович
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Лавренко Володимир Олександрович
(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
СТОВ "Злагода"	за ЄДРПОУ	2020	01	01
Територія	за КОАТУУ	05532032		
Організаційно-правова форма господарювання	за КОПФГ	1824087400		
колективна	за КВЕД	240		
Вид економічної діяльності		01.41		
Розведення великої рогатої худоби молочних порід				
Середня кількість працівників, осіб	30			
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	Миру, буд. 1, с. ЯРУНЬ, НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ РАЙОН, ЖИТОМИРСЬКА обл., 11762	3809630084		

1. Баланс на 31 грудня 2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	1801006	
			Код за ДКУД	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	
первісна вартість	1001	-	-	
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби	1010	2 273,0	2 393,0	
первісна вартість	1011	3 835,0	4 258,0	
знос	1012	(1 562,0)	(1 865,0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	800,0	875,0	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	3 073,0	3 268,0	
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	1 046,0	738,0	
у тому числі готова продукція	1103	132,0	54,0	
Поточні біологічні активи	1110	725,0	809,0	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	3,0	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	-	-	
Усього за розділом II	1195	1 771,0	1 550,0	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	4 844,0	4 818,0	

Продовження звіту про фінансові результати за 2019р.

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10,0	10,0
Додатковий капітал	1410	128,0	128,0
Резервний капітал	1415	606,0	606,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 900,0	2 392,0
Неоплачений капітал	1425	(5,0)	(5,0)
Усього за розділом I	1495	2 639,0	3 131,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	80,0	-
Погочна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	820,0	620,0
розрахунками з бюджетом	1620	162,0	81,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	42,0	49,0
розрахунками з оплати праці	1630	108,0	100,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	845,0	837,0
Усього за розділом III	1695	2 057,0	1 687,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	4 844,0	4 818,0

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2019 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11 296,6	8 480,0
Інші операційні доходи	2120	6,2	58,0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	11 302,8	8 538,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(10 240,0)	(7 625,0)
Інші операційні витрати	2180	(501,2)	(555,0)
Інші витрати	2270	(69,6)	(61,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(10 810,8)	(8 241,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	492,0	297,0
Податок на прибуток	2300	(-)	(53,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	492,0	244,0

Керівник

(підпис)

Лавренко Володимир Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Лавренко Володимир Олександрович

(ініціали, прізвище)